„ОҚ ОЛТИН“ ИМИЗНИНГ БИР ГРАММИ ҲАМ ЕРДА ҚОЛМАСИН. УНИ ТЕЗРОҚ ТЕРИБ ОЛАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 228 (4219).

18 НОЯБРЬ

СЕШАНБА

1969 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин

ОҚҚЎРҒОН районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози далаларида терим ишлари қизғин давом этмоқда. Пайкаллардан териб келтирилган тонна-тонна пахталар кундан-кунга янги бунтлар сонини кўпайтирмоқда. Суратда: совхоз пахта пунктидаги «оқ олтин» бунтларининг кўриниши.

А. Абалян фотоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ярославль шаҳар партия ташкилотида партия йиғилишларини ўтказиш практикаси тўғрисида

КПСС Марказий Комитети Ярославль шаҳар партия комитетининг Ярославль шаҳар партия ташкилотида партия йиғилишларини ўтказиш практикаси тўғрисидаги ҳисоботини муҳокама қилди. Қабул қилинган қарорда шу нарса таъкидлаб ўтиладики, Ярославль шаҳар партия комитети, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари КПСС XXIII съезди қарорларига амал қилиб, коллектив раҳбарлик органлари, коммунистларни сиёсий тарбиялаш мактаби бўлган партия йиғилишларининг ролини ошириш юзасидан муайян иш қилганлар. Йиғилишларда партия ташкилотлари ҳаётига ва фаолиятига доир энг муҳим масалалар қараб чиқилиб, ҳал этилмоқда. КПСС Марказий Комитети Пленумларининг якунлари, партиянинг ташқи ва ички сиёсати масалалари, экономика ва маданиятни ривожлантириш, идеология иши масалалари шу йиғилишларда зўр қизиқиш билан муҳокама қилинмоқда. Коммунистлар йиғилишларда хўжалик фаолиятига раҳбарликни яхшилаш, иқтисодий ислоҳотни амалга ошириш, техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш ва меҳнатни илмий ташкил этишни жорий қилиш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш юзасидан партия ташкилотларининг конкрет вазифаларини белгилаб олмоқдалар. Кейинги вақтларда ҳамма ташкилотлардаги йиғилишлар В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга доир планларни ва мажбуриятларни бажаришга коммунистларни, меҳнаткашларнинг коллективларини сафарбар қилиш белгиси остида ўтмоқда.

Шаҳар партия ташкилотида қарор топган яхши практикага кўра шаҳар, район партия комитетлари, корхоналардаги партия комитетлари ва бошланғич ташкилотларнинг бюролари йиғилишларда ўзларининг ишлари тўғрисида вақти-вақти билан коммунистларга ахборот бериб турадилар. Партия аъзолари ва аъзоликка кандидатларнинг КПСС Программаси ва Устави талабларини қандай бажараётганликлари тўғрисидаги ҳисоботлари мунтазам равишда тинглаб турилади. Ана шуларнинг ҳаммаси коммунистларнинг активлигини ва масъулиятини оширади, бошланғич партия ташкилотлари фаолиятига ижобий таъсир қилади.

Ярославль коммунистлари, партия ташкилотлари кўпгина ватанпарварлик ишларининг ташаббускори бўлиб чиқдилар. Шу ташаббусларни оммалаштириш туфайли саноат ишида ва қурилишда муайян муваффақиятларга эришилди.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитети Ярославль шаҳар партия ташкилотида партия йиғилишларини тайёрлаш ва ўтказиш практикасида катта камчиликлар ҳам бор, деб ҳисоблайди. Йиғилишларни чақиришнинг КПСС Уставида кўзда тутилган муддатларига баъзан риоя қилинмаётир. Кўп ҳолларда бу йиғилишлар юзаки ўтказилади ва партия ташкилотларининг ҳаётига, ишига лозим даражада таъсир ўтказмайди. Кўпгина йиғилишларда коммунистлар кам қатнашади. Кўп сменали иш режимидаги корхоналарда сменалар бўйича йиғилишлар қарийб ўтказилмаслиги сабабли коммунистларнинг бир қисми мажлисга кела олмайди.

Баъзан партия йиғилишларида асосан кундалик ишлаб чиқариш фаолиятига доир ва аҳамияти кам бўлган бир хил тусдаги масалалар муҳокама қилинади. Лекин ишлаб чиқаришни ривожлантиришга, унинг иқтисодий самарадорлигини оширишга, ташкилотчилик ишига доир кўпгина муҳим ва жуда зарур масалалар камдан-кам муҳокама қилинади ва бундай масалалар қўйилган тақдирда ҳам улар чуқур таҳлил этилмайди. Ғоявий-назарий масалалар йиғилишларда камдан-кам қараб чиқилади. Айрим ташкилотларда партия йиғилишлари коммунистларнинг авангардлик ролини оширишга, уларни давлат ва меҳнат интизомини, жамоат тартибини бузишларга қарши, ичкиликбозликка, социалистик мулкни ўғирлашга, исрофгарчиликка қарши ва жамият манфаатларига зид бўлган бошқа ҳодисаларга қарши курашга сафарбар қилишга ҳали етарли равишда ёрдам бераётгани йўқ.

Йиғилишларни ўтказиш чоғида партия аъзолари ва кандидатларининг ўсиб бораётган сиёсий етуклиги, умумий билим ва маданий техникавий савияси, эҳтиёжлари айтарли ҳисобга олинмайди. Кўп ҳолларда йиғилишлар дуруст тайёрланмайди, шошма-шошарлик билан ўтказилади. Кун тартибини белгилашда, йиғилишни тайёрлашда, қарорларни ишлаб чиқишда бевосита қатнашишга оддий коммунистлар камдан-кам жалб этилади. Очиқ партия йиғилишларида кўпроқ партиясиз кишилар ва хизматчиларнинг қатнашишлари ва масалаларнинг муҳокамасида актив иштирок этишлари тўғрисида ғамхўрлик қилинмаётир.

Партия йиғилишларида баъзан масалалар ишчанлик билан принципиал равишда қўйилмаслиги, кенг кўламда фикрлашиб олиш ташкил этилмаслиги оқибатида партия йиғилишларининг таъсирчанлиги анча пасайиб қолмоқда. Кўпгина ташкилотлардаги йиғилишларда ҳадеб бир хил кишилар сўзга чиқмоқда. Йиғилишларни ўтказиш тартиби ҳаддан ташқари чеклаб қўйилаётганлигини кўрсатувчи бир талай фактлар ҳам бор. Айрим раҳбарлар йиғилишларда коммунистлар билан ўртоқларча маслаҳатлашиб олиш ўрнига йиғилишларни юқоридан танқид қилиш ва навбатдаги кўрсатмаларни бериш учун қулай жой деб билмоқдалар.

Баъзан докладларда ва нотиқларнинг нутқларида корхона ва муассасалар фаолиятидаги, ташкилий ва сиёсий ишдаги камчиликлар, ишга виждонан қарамаслик фактлари принципиал партиявий танқид қилинмаётир. Кўп йиғилишларда бу ҳақда умумий, мужмал тарзда гапирилади, раҳбарларнинг ишдаги нуқсонлари ва хатолари кўпинча партия ташкилоти ва умуман коллективнинг нуқсони қилиб кўрсатилади. Коммунистларнинг партия интизомига, коммунизм қурувчиси ахлоқ кодексига қаттиқ риоя қилиши учун ҳамиша ҳам лозим даражада талабчанлик қилинаётир, деб бўлмайди.

Партия комитетлари, раҳбар ходимлар баъзан коммунистларнинг мулоҳазаларига ва таклифларига эътиборсизлик билан қараши оқибатида танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантиришга ҳалақит берилади. Айрим раҳбарлар танқидга жиззакилик билан қарайдилар, улар ўртоқларнинг фикрини одоб сақлаб ва партиявий боадаблик билан тингламайдилар. Йўл қўйиб бўлмайдиган бундай ҳолларга партия ташкилотлари ва комитетлари ҳамиша ҳам принципиал баҳо бераётир, деб бўлмайди.

Йиғилишларда қабул қилинаётган қарорлар кўпинча конкрет бўлмасдан дабдабабозлик характерида эканлиги катта камчиликдир. Қабул қилинган қарорларни бажариш юзасидан олиб борилаётган иш қаноатланарли эмас, бу қарорларнинг амалга оширилиши учун зарур даражада талабчанлик қилинмаётир. Қабул қилинган қарорларнинг ижроси дуруст ташкил этилмаслиги ва текширилмаслиги оқибатида хўжалик фаолиятидаги ва сиёсий ишдаги камчиликлар сусткашлик билан бартараф этилмоқда. Саноатда, қурилишда ва транспортда ишлаб чиқаришнинг ички резервларидан ҳали мутлақо тўлиқ фойдаланилаётгани йўқ, иш вақти кўплаб зое ўтмоқда, беҳуда харажатларга йўл қўйилмоқда, бир қанча корхоналар давлат планларини мунтазам равишда бажармай келмоқда. Шаҳарда жамоат тартибини бузиш ҳоллари камаймаётир.

Ярославль шаҳар, район партия комитетлари партия йиғилишлари практикасини етарли равишда ўрганиб умумлаштирмаётир, йиғилишларни тайёрлаш ва ўтказишда бошланғич партия ташкилотларига дуруст ёрдам бермаётирлар. Айрим ҳолларда партия комитетлари унчалик асос бўлмаса ҳам ҳар бир партия ташкилоти фаолиятининг ўзига хос хусусиятлари ва шароитларини ҳисобга олмай туриб, бир хил масалаларни муҳокама қилишни уларга юклаб қўймоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Ярославль шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига мазкур камчиликларни тугатишни, коммунистик қурилишнинг амалий вазифаларини рўёбга чиқаришда партия йиғилишларининг ролини янада оширишни таъминлашни топширди.

Партия йиғилишлари партия аъзоларининг ва кандидатларининг, барча меҳнаткашларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини оширишга ҳар томонлама ёрдамлашмоғи лозим. Бу йиғилишлар коммунистлар билан партиясизларни КПСС XXIII съезди қарорларини, партия кўрсатмаларини бажаришга, ижтимоий ишлаб чиқаришни юксалтириш, социалистик меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, оммани ғоявий тарбиялашни ва аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш учун курашга сафарбар қилишнинг таъсирчан воситаси бўлиши керак.

Бошланғич партия ташкилотининг олий органи бўлган партия йиғилишларининг аҳамиятини ошириш, бу йиғилишлар партия ички демократиясини янада ривожлантиришга, ишда коллективликдан иборат ленинча принципни мустаҳкамлашга ҳал қилувчи таъсир ўтказадиган бўлиши учун ҳамма чораларни кўриш зарур.

Партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари партия йиғилишларининг мазмунига алоҳида эътибор беришлари, уларнинг самарадорлигини оширишлари лозим. Коллективни тўлқинлантириб турган, унинг фаолияти учун энг муҳим аҳамиятга эга бўлган масалаларни йиғилиш муҳокамасига қўйиш керак. Партия йиғилишлари ҳақиқатан ҳам коммунистларни тарбиялаш мактаби бўлиб қолишига, уларни сиёсий чиниқтиришга актив ёрдамлашадиган бўлишига, ўз ташкилотидаги ва умуман партиядаги ишларнинг аҳволи учун шахсан масъул бўлиш ҳиссини кўтаришига эришмоқ зарур. Ҳар бир йиғилиш партия ташкилоти ҳаётидаги муҳим воқеа бўлиши, бутун ишни яхшилашга ижобий таъсир ўтказиши лозим.

Йиғилишларни синчиклаб тайёрлаш, бу йиғилишлар эркин ва ишчанлик билан фикрлашиш муҳитида, юксак принципиаллик ва ўзаро талабчанлик вазиятида уюшқоқлик билан ўтиши тўғрисида ғамхўрлик қилиш керак. Масалаларни тайёрлаш ва муҳокама қилишда оддий коммунистларни, айниқса коммунист ишчиларни кенгроқ жалб этиш, уларнинг йиғилишларда тез-тез сўзга чиқиб, ўзларининг фикр-ўйларини ошкора айтишлари учун ҳамма зарур шарт-шароитни яратиб қўйиш лозим.

Шаҳар, район партия комитетлари, корхоналарнинг партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг бюролари партия йиғилишларида танқид ва ўз-ўзини танқидни кенг авж олдиришни, унинг таъсирчанлигини оширишни таъминлашлари, ўткир масалаларнинг муҳокама қилинишидан бўйин товламасликлари зарур. Танқиддан фойдаланиб, ишдаги хато ва камчиликларни тугатиш ва уларнинг олдини олиш, кадрларни партия ва давлат интизомига қаттиқ риоя қилиш руҳида, топширилган иш учун юксак масъулият руҳида тарбиялаш керак.

Ҳамма партия ташкилотларида шундай вазиятни вужудга келтириш кераккки, коммунистлар камчиликларни дадил очиб ташлайдиган бўлсинлар ва принципиал танқид, амалий таклифлар бажонидил қабул қилинишига, қўллаб-қувватланишига амин бўлсинлар, партия йиғилишлари қатнашчиларининг нутқларига ҳурматсизлик билан қараш ҳолларига кескин барҳам берилиши керак.

Партия комитетлари, бошланғич ташкилотларнинг бюролари танқидий мулоҳазалар ва таклифлар қандай амалга оширилаётганлигини доимо кузатиб боришлари ва бу ҳақда коммунистларни ўз вақтида хабардор қилиб туришлари лозим. Маҳаллий партия, совет, хўжалик органлари ва бошқа органлар номига айтилган мулоҳазалар умумлаштирилиши ва шу органларнинг қарамоғига ҳавола қилиниши зарур. Ана шу органларнинг раҳбарлари ҳамма танқидий мулоҳазаларни эътибор бериб қараб чиқишга ва шу мулоҳазалар юзасидан кўрилган чораларни бошланғич ташкилотларга хабар қилишга мажбурдирлар.

Партия йиғилишларининг таъсирчанлигини ошириш мақсадида шу йиғилишларда муҳокама қилинган масалалар юзасидан конкрет ва асосланган қарорлар қабул қилинишига эришмоқ керак. Қабул қилинадиган қарорларнинг ижросини ташкил этишни ва текширишни тубдан яхшилаш, бу қарорлар кимнинг айби билан бажарилмай қолаётган бўлса, улардан қаттиқ жавоб талаб қилиш зарур. Бу ишда ҳар бир коммунист актив қатнашиши, коллектив бўлиб ишлаб чиқилган таклифларнинг бажарилишида ташаббускорлик ва қатъияткорлик кўрсатиши керак. Партия комитетлари ва бюролари илгари қабул қилинган қарорларнинг ва коммунистлар айтган таклифларнинг бажарилиши тўғрисида партия йиғилишларида мунтазам равишда ахборот бериб туришлари лозим.

КПСС Марказий Комитети партия йиғилишларини тайёрлаш ва ўтказиш практикасини мунтазам равишда анализ қилиб, умумлаштириб туришни, бу ишда мавжуд бўлган камчиликларни ўз вақтида аниқлаб тугатишни, партия интизомининг аҳволи учун бошланғич ташкилотларга талабчанликни оширишни Ярославль область, шаҳар ва район партия комитетларига таклиф қилди. Область, шаҳар ҳамда район партия комитетларининг секретарлари, бюро аъзолари ва масъул ходимлари партия йиғилишларини ўтказишда ва уларда қабул қилинган қарорларни бажаришда кўпроқ ёрдам берсинлар, йиғилишларда тез-тез доклад қилиб, ахборот берсинлар, йиғилишларнинг ишида шахсан қатнашсинлар.

Партия йиғилишларини ўтказиш практикасини ҳар томонлама яхшилаш бутун партия ишининг савиясини янада ошириш, партия турмушининг ленинча нормаларини мустаҳкамлаш учун катта принципиал аҳамиятга эга эканлигини ҳамиша назарда тутиш керак. КПСС XXIII съездининг бошланғич партия ташкилотлари жанговарлик қобилиятини ошириш тўғрисидаги кўрсатмаларини муваффақиятли бажаришнинг энг муҳим шартларидан бири ана шудир.

«Правда», «Советская Россия», «Социалистическая индустрия», «Сельская жизнь» газеталарининг, «Партийная жизнь» журналининг редакцияларига, шунингдек республика, ўлка, область, шаҳар ва район газеталарининг редакцияларига партия йиғилишлари тўғрисидаги материалларни мунтазам равишда эълон қилиб туриш, партия ташкилотларининг бу ишдаги ижобий тажрибасини яхшироқ ёритиш топширилди.

КПСС Марказий Комитети Ярославль шаҳар партия комитетига ушбу қарорнинг бажарилиши тўғрисида 1970 йил 1 августда маълумот беришни топширди.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

Маррага тобора яқинлашаётган Оққўрғон ва Янгийўл районларидаги илғор хўжаликлардан йиллик планни бажарганликлари тўғрисида ғалаба рапортлари кун сайин келиб турибди.

ЯНГИЙЎЛДАГИ «КОММУНИЗМ» колхози 838 гектар ернинг ҳар гектаридан 28 центнердан ҳосил олиб, давлат омборига 2343,3 тонна пахта топширди. Қабул пунктига етказиб берилган пахтанинг 95 проценти юқори сортларга ўтди.

Раҳим Жалолов раҳбарлик қилган 2-участка аъзолари колхозда йиллик планнинг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар. Улар 800 тонна ўрнига 846 тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Мадамин Марахимов бошлиқ звено ҳосилдорликни оширишда биринчи ўринни эгаллади. Бу звенода гектаридан 40 центнердан ҳосил олинди. Шунга яқин натижаларга эришган звенолар, мавсумда мўлжалдагидан анча ортиқ пахта терган механик-ҳайдовчи ва теримчи қиз-йигитлар кўп.

Йиғим-терим ишларида Калинин райони колхозчилари, ўқувчилар, кибернетика институти илмий ходимлари катта ёрдам кўрсатдилар.

Колхоз пландан ташқари яна 200 тонна пахта териш мажбуриятини олди.

Оққўрғон районидаги СВЕРДЛОВ номли, «ЛЕНИНОБОД» колхозлари ҳам меҳнат ғалабасига эришдилар. Свердлов номли колхозининг аъзолари давлатга 2008 тоннадан ортиқ, «Ленинобод» колхозининг аъзолари эса 3320 тоннадан кўп пахта топширдилар. Свердлов номли колхозининг Турғун Саримсоқов, Наби Ўринбоев, Туроб Абдужабборов, Цой Ен Сеп ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳар гектар ердан 28—32 центнердан пахта топширилди. «Ленинобод» колхозининг Т. Умаралиев, Я. Чимбоев бошчилик қилган звеноларида ҳам гектаридан олинган ҳосил салкам 30 центнерданга тўғри келди. Оққўрғондаги бу ҳар иккала колхоз яна пландан ташқари 200—300 тоннадан пахта етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

Ўрта Чирчиқ районидаги «ПАРТИЯ XXII СЪЕЗДИ» колхози ҳам йиллик планни бажарди. Давлатга топширилган 1906 тонна пахтанинг 1012 тоннаси машиналарда териб олинди.

Пахтакорлар қолган ҳосилни сира нобуд қилмай йиғиб-териб олиш ва давлатга қўшимча равишда 200 тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятларини шараф билан адо этиш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Йиллик планни муваффақиятли адо этган Янгийўлдаги «Коммунизм», Оққўрғондаги Свердлов номли, «Ленинобод», Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозлари пахтакорларига, бу колхозларда йиғим-теримни муваффақиятли олиб боришда фидокорлик кўрсатиб меҳнат қилаётган кўмакчиларга янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

ИЛҒОР САБЗАВОТКОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети сабзавот экинлари маҳсулоти ва картошка тайёрлаш планининг 1969 йил 1 ноябргача бажарилиши юзасидан Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва Озиқ-овқат саноати министрлиги тақдим этган материалларни қараб чиқиб, илғор сабзавоткорларни кўчма Қизил байроқлар билан мукофотлади.

Сабзавот тайёрлашда улкан ютуқларни қўлга киритган **Калинин райони** ҳам республика кўчма Қизил байроғини олишга сазовор бўлди. Район сабзавот маҳсулотлари тайёрлаш йиллик планини 109,4, полиз экинлари маҳсулоти тайёрлаш планини 111 процент ва картошка тайёрлаш планини 102 процент қилиб бажарган.

Шунингдек, шу райондаги **1-«Назарбек»** совхозига ҳам кўчма Қизил байроқ берилди. Совхоз сабзавот тайёрлаш планини 101,9, полиз экинлари маҳсулоти тайёрлашни 103 ва картошка тайёрлашни 112 процент қилиб бажарган. Байроқ шу райондаги **2-«Тошкент»** совхозидан олиб берилди.

Кўчма Қизил байроқ билан биргаликда илғорларни мукофотлаш учун Калинин район ижроия комитети ихтиёрига 500 сўм, 1-«Назарбек» совхозига 250 сўм пул ажратилди. Шунингдек, район ижроия комитетига, 1-«Назарбек» совхозига иккитадан аравачали мотоцикл ажратилди. Улар илғор сабзавоткорларга сотилади.

ЯНГИЙЎЛ районидаги Фрунзе номли колхозда техникадан моҳирлик билан фойдаланиб, теримни тезроқ тамомлашга ҳаракат қилинмоқда. Бу ишда ... Хайри Алимбекова ҳам ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда. У шу кунгача 80 тоннадан ортиқ «оқ олтин»ни машиналар ёрдами билан териб берди. Суратда: Х. Алимбекова.

Б. Ғофуров фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ПАРРАНДАЧИЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Ўзбекистон паррандачилари давлатга тухум сотиш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Ўтган йилнинг шу вақтидагига қараганда 20 миллион дона кўп тухум тайёрланди.

«Узптицепром»нинг ихтисослаштирилган корхоналари коллективлари планни бажаришга каттагина ҳисса қўшдилар. Бу коллективлар республикада тайёрланган жамики маҳсулотнинг 40 процентини берди.

Республика матлубот кооперациясининг ходимлари тухум тайёрлашда дуруст меҳнат қилишди. «Ўзбекбирлашув» тайёрлов системаси коллективи 140 миллион тухум харид қилди.

Ўзбекистон паррандачилари давлатга пландан ташқари яна 18 миллионта тухум сотамиз, деб қўшимча мажбурият олдилар. (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР Олий Совети Президиуми ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи еттинчи чақирик Олий Советининг еттинчи сессияси 1969 йил 16 декабрда Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1969 йил, 14 ноябрь.

ШОЛИ ДАВЛАТГА

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ДАВЛАТГА ШОЛИ СОТИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 17 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(ЙИЛЛИК ПЛАНГА НИСБАТАН ПРОЦЕНТ ҲИСОБИДА).

Областимиз шоликорлари кечаги кунгача хирмонга 9720 тонна шоли тўкиб, йиллик планни 57,2 процент бажаришди. Бу хирмонга Оржоникидзе райони — 98,6 процент, Калинин райони — 73,3, Янгийўл райони — 72,4, Ўрта Чирчиқ райони — 72,0, Бекобод райони 63,9, Юқори Чирчиқ райони — 49,7, Оққўрғон райони 48,4, Бўка райони 44,1, Бўстонлиқ районининг шоликорлари 16,5 процент миқдорида шоли тўкишди.

356.000

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 17 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, **иккинчи стун** — бир кунда, **учинчи стун** — мавсум бошидан бери, **тўртинчи стун** — бир кунда машинада терилгани, **бешинчи стун** — мавсум бошидан буён машинада терилгани.

Оққўрғон	1,03	92,21	0,26	73,29
Янгийўл	0,97	90,76	—	52,12
Оржоникидзе	1,32	78,04	—	47,00
Юқори Чирчиқ	1,20	76,51	—	64,63
Ўрта Чирчиқ	0,73	74,75	0,01	48,89
Бекобод	0,84	65,58	0,23	32,14
Бўка	0,72	62,82	—	34,87
Область бўйича	0,89	77,70	0,10	50,88

тонна учун

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

РАЙКОМ АЪЗОСИ

Қуёш уфқдан кўтарилиб келмоқда. Қишлоқ кўчалари одамлар билан гавжум. Биров далага, биров фермага қараб йўл олмоқда. Улар орасида оқ халат кийиб олган сут соғувчилар ҳам бор. Дугоналар бир-бирлари билан чақчақлашиб, қизғин суҳбатлашиб борадилар.

Ана, фермага ҳам етиб келишди. Ҳар ким ўз соғин сигирлари атрофида парвона. Ахир, сигирнинг сути тилида, дейдилар. Соғишни бошлашдан олдин жониворларнинг у ёқ-бу ёғини қашлаш, ийдириш керак.

Сут соғувчилар орасида Унсиной Абдураимова чаққонлиги билан алоҳида ажралиб турибди. Унсиной колхознинг меҳнатда обрў орттирган сут соғувчиларидан бири. 7-синфни битиргач, фермада ишлай бошлади. Дастлабки пайтларда бирмунча қийинчиликларга дуч келди, лекин у ишга сидқидилдан ёндошди, илғор сут соғувчилар тажрибасини яхшилаб ўрганди.

Энди сигирлардан кўп сут соғиб олишда унга тенг келадиган сут соғувчи йўқ.

— Аввало,— дейди у,— сигирларнинг «феъли-атвори»га қараб парваришлайман. Ширали ва тўйимли озуқалар билан тўйдириб боқаман. Ҳар бир сигирдан кам деганда 2150 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилганман.

У кўпдан буён коммунист бўлишни орзу қилиб юрарди, бошланғич партия ташкилоти секретари Мирзаали Бердиалиевга бу ниятини айтди.

— Жуда соз,— деди Мирзаали ака,— лекин, пухта тайёргарлик кўришинг керак.

Унсиной партия Устави ва Программасини ўқиб, ўргана бошлади. Кўп ўтмай колхоз бошланғич партия ташкилоти номига ариза берди: «Мени Ленин партияси сафига қабул қилишларингизни сўрайман. Коммунист деган номни янада унумли ва баракали меҳнат қилиш билан оқлайман».

Коммунистларнинг умумий йиғилиши меҳнатда тобланган қизнинг илтимосини қондирди. Ана шундан буён икки йилча вақт ўтди. Унсиной коммунистчасига ишлаб, ўз касбдошларига ўрнак бўлмоқда. Гули Ганиева, Раҳия Орифбоева каби қизлар Унсиной тажрибаларини ўрганишяпти.

Унсинойни меҳнат вояга етказди, номини элга танитди. Район партия конференциясида у район партия комитетининг аъзолигига сайланди. У вақти-вақти билан фермадаги сут соғувчилар ва молбоқарлар ўртасида суҳбат ўтказиб туради. Колхозчиларни дунё воқеаларидан, янгиликлардан хабардор қилади.

— Биз,—дейди Фрунзе номли колхознинг партком секретари Бердиалиев;— коммунист Унсинойнинг фаолиятидан ғоят миннатдормиз. У партиявий топшириқни ўз вақтида, ўрнига қўйиб бажаради. Аёллар орасида сиёсий-оммавий ва тушунтириш ишларини олиб боришда унинг ҳиссаси катта.

БРИГАДИР

Сарибой Иброев Жданов номли колхознинг ишчан ва обрўли коммунистларидан бири. Колхоз бошланғич партия ташкилоти ҳам уни масъулиятли участкаларга тавсия қилади.

Сарибой Иброев икки йилдан буён колхоздаги комсомол-ёшлар бригадасига бошчилик қилиб келаяпти.

Ўтган йили сабзавотдан мўл ҳосил олиб ҳаммани қойил қолдирган ёшлар бригадаси бу йил ҳам 63 гектар ерда мўл ҳосил етиштирдилар. Азаматлар сабзавот сотиш планини муддатидан анча илгари бажардилар.

Сарибой Иброев жамоат ишларида фаол қатнашиб келади. У партия ташкилоти томонидан берилган топшириқларни бажаришда ибрат бўлмоқда.

Колхозда энг ишчан ва ташаббускор сиёсий ташкилотчи ким деб сўрасангиз, дастлаб Сарибойнинг номини тилга оладилар. Бу бежиз эмас. Сарибойга биркитилган хонадонларда турмушнинг янгича расм-русумлари кенг ёйилмоқда. У хонадонларда ўтказган суҳбатларида кўпроқ янгича тўйлар, фарзанд тарбияси, меҳнат интизоми ҳақида сўз юритади.

Бригаданинг ҳар бир аъзоси Сарибойни ҳурмат қилади, уни «оғамиз» деб атайди, сўзини икки қилмайди. Комсомол-ёшлар ҳозир кузги-қишки тадбирларни кўришяпти.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.
Бўстонлиқ райони.

СОБИРЖОН Ортиқов Тошкент сут комбинатининг созловчи слесари. У шу корхонадаги кўпйиллик самарали меҳнати учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган. Суратда: ўртоқ С. Ортиқов.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

●

ТОШКЕНТДАГИ асбобсозлик заводининг мастери Ҳайдар Мақсудов сменаси ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаб, кунлик иш нормаларини ортиғи билан адо этмоқда. Суратда: Ҳайдар ака силлиқловчи Абдулла Ёқубов ишлаган маҳсулотни кўздан кечирмоқда.

И. ШОИНОҒОМОВ фотоси.

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Тошкентдаги «Юлдуз» тикувчилик фирмасида В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўзаро мусобақа қизғин тус олиб кетди.

Коллектив ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, бу йил планга қўшимча 470 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олди. Қўшимча равишда 5290 дона костюм, кўйлак, жекет тайёрланади.

Бундай ютуқни қўлга киритиш учун асос бор. Ўн ойлик топшириқ 21 октябрдаёқ адо этилган эди. Чеварлар эндиликда ноябрь ойи топшириғини ҳам муддатидан илгари бажариш учун курашмоқдалар. Шу вақтгача планга қўшимча 5280 та хотин-қизлар жекети, эркаклар учун юзлаб пиджак, минглаб ўқувчи формалари тайёрланди.

Яқинда фирма коллективи «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси коллективининг 1970 йил 11 апрель кунида коммунистик шанбалик ўтказиш ҳақидаги ташаббусига қўшилди.

Чеварлар йил бўйи тежалган хом ашё, ёқилғи ҳисобига 1970 йил 11 апрель куни коммунистик шанбалик уюштириб, 630 жекет, 884 форма ишлаб чиқаришга қарор қилдилар. Шу куни ишлаб чиқарилган маҳсулотдан тушган маблағ беш йиллик фондига ўтказилади.

Коллектив юбилей шарафига беш йиллик планга қўшимча равишда 53 минг дона турли кийим-кечак ишлаб чиқариш, 240 минг квадрат метр газлама, 700 минг киловатт-соат электр қуввати тежаб қолиш шиори остида самарали меҳнат қилмоқда.

Фирма аҳли уч кварталдан бери СССР енгил саноат министрлиги ва енгил саноат ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлмоқда.

С. СУЛТОНОВ.

ЁҒОЧ—МУҲИМ ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛИ

Капитал қурилиши ишлари қанчалик индустрлашган бўлмасин, уни ёғочсиз тасаввур этиб бўлмайди. Ёғоч-тахта шу пайтгача қурилишнинг асосий материалларидан бири бўлиб келди ва ана шундай бўлиб қолади.

Ўзбекистонда капитал қурилиш кўлами ҳар қачонгидан ҳам кенгайиб кетган ҳозирги даврда ёғоч-тахтага бўлган эҳтиёж янада ортди. Натижада республикадаги ёғоч тайёрлаш ва ишлаш корхоналари ходимлари масъулияти бир неча баробар кўпайди. Ёғоч тайёрлаш ва уни қайта ишлаш саноати корхоналарини бошқаришнинг эски системаси ҳозирги вақтнинг талабига тўлиқ жавоб бера олмай қолди. Шу вақтга қадар Ўзбекистон ёғочсозлик корхоналари ва қурилишларини ёғоч билан «Ўзбеклес» комбинати таъминлаб келар эди. Кейинги вақтларда комбинат коллективи ўз зиммасидаги юксак вазифаларни уддалай олмай қолди.

Кейинги йилларда республикамизга бириктирилган ўрмонзорларни кенгайтириш борасида деярли ҳеч иш қилинмади. Комбинат ихтиёридаги ёғоч-хомашё базаси йил сайин торая борди. Комбинатга қарашли ўрмонзорлардан ёғоч кесила берди-ю, бироқ уни янгилаш ва кенгайтириш ҳақида қайғурилмади. Натижада республикада ёғоч тайёрлаш ҳажми камайиб кетди.

Бундан ташқари сўнгги йилларда «Ўзбеклес» комбинати мавжуд қувватларни бир меъёрда ишлаб туришини таъминлашга етарли капитал маблағ сарфламади, йўллар ремонт қилинмади, корхоналардаги механизмлар савияси пасайди. Бунинг устига комбинат Ўзбекистондан узоқда жойлашганлиги сабабли ҳам тегишли масалаларни оператив ҳал қилиш қийинлашди.

Ёғоч ишлаш корхоналарининг майдалашиб кетганлиги натижасида уларнинг қувватидан тўла фойдаланиш имконияти бўлмади. Ишлаб чиқарилган дурадгорлик буюмларининнг умумдавлат стандартига тўғри келмай қолиш ҳоллари рўй берди. Шунингдек, ёғоч чиқиндилари — қипиқ ва пайрахалардан ёмон фойдаланилди.

Буларнинг ҳаммаси қурувчиларнинг ҳақли эътирозларига сабаб бўлди.

Ёғоч материалларга, дурадгорлик буюмларига бўлган эҳтиёжни таъминлаш, республикада ана шу соҳанинг ишини тубдан яхшилаш мақсадида республика Ёғоч-тахта материаллари бош бошқармаси — «Узглавлес» ташкил этилди.

Бош бошқарманинг вазифалари нимадан иборат? У қандай ишларни бажаришга муттасадди этилган? Мазкур ташкилот, аввало, республика қурилишлари ва ёғоч саноат корхоналари учун Шарқий Сибирдан ёғоч харид қилишдан тортиб, ана шу соҳанинг корхоналари ишини назорат қилишгача бўлган қатор ишларни ҳал этади.

Янги беш йилликда ёғоч тайёрлаш корхоналарида меҳнатни 60 процентгачасини механизациялаш кўзда тутилади. Бунда кўпроқ қўл меҳнати жараёнлари механизациялаштирилади. Ана шу мақсадда 1971—1972 йиллар ичида экспериментал базага эга бўлган инженерлик лабораторияси қурилади. Бу вақт мобайнида эскирган тип ва ўлчамдаги ускуналар янгиларига алмаштирилади.

Мавжуд ёғочсозлик корхоналарини ихтисослаштириш мақсадида дурадгорлик буюмлари ишлаб чиқариш цехлари ташкил этилади. Бу цехларда 1969—1970 йилларда 450 минг дона эшик тутқичлари, 240 минг дона ошиқ-мошиқ ва 900 минг дона дераза илгаклари ишлаб чиқарилади.

СССР Химия саноати министрлигининг илмий-текшириш ва лойиҳа-технология институти Тошкент бўлинмаси зиммасига келгуси йил давомида қуёшдан ҳимояловчи мосламалар ясаш учун пластмасса ишлаб чиқиш технологиясини яратиш вазифаси юклатилди. Биз бу янгиликни 1971 йилдан бошлаб қўллаймиз.

Тошкентнинг Шимолий саноат зонасидаги дурадгорлик буюмлари заводи қуввати шу йилнинг ўзида 500 минг квадрат метр дераза, 500 минг квадрат метр эшик блоклари ишлаб чиқариш даражасига етказилди. Келгуси йили эса корхонада 660 минг квадрат метр паркет поли тахтачалари ишлаб чиқарилади. Тошкентдаги ҳимоя тўсиғи ишлаб чиқариладиган завод 1969—1970 йилларда қуриб битказилиб, йилига 400 минг квадрат метр маҳсулот бера бошлайди. Шунингдек, ғўзапоядан плиталар пресслайдиган завод қурилиши 1973 йилга бориб битказилади. Бу завод йилига 40 минг квадрат метр плиталар ишлаб чиқаради. Иркутск, Красноярск шаҳарларидаги ўрмон хўжаликларининг қуввати ҳам бир мунча оширилади.

Бу каби катта ҳажмдаги ишларни олиб бориш малакали кадрларнинг сонини оширишни тақозо қилади. Шунинг учун ҳам йилига 300—400 мутахассис тайёрлайдиган ҳунар-техника билим юрти биносини қуриш мўлжалланмоқда.

Юқоридагилардан ташқари Ўзбекистонда ёғоч саноатини ривожлантиришга қаратилган қатор ташкилий тадбирлар ҳам белгилаб олинди. Бу тадбирларнинг ҳаммаси яқин вақтлар ичида республика қурилишларини ёғоч материалларига бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондириш учун хизмат қилади. «Узглавлес» бошқармаси бажарадиган ишларининг унча тўлиқ бўлмаган режалари ана шундан иборат.

С. ОМИЛОВ,
«Узглавлес» бошлиғи.

ТОШКЕНТДАГИ Ўзбекистон трактор-йиғув заводи машинасозлари республикамиз пахтакорлари учун ҳар куни ўнларча янги Т—28Х4 маркали универсал тракторлар ишлаб чиқармоқда. Суратда: янги тракторларни темир йўл платформаларига ортиш пайти.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

ҲОЗИРГИ ЗАМОН КАПИТАЛИЗМИ ВА СИНФИЙ КУРАШ

Назарий масалалар

Улуғ Октябрь ғоялари, марксизм-ленинизм ғоялари бутун ер курраси бўйлаб ғолибона одим ташлаётган бизнинг тўлқинли давримизда синфий кураш проблемалари, бу проблемаларнинг замонавий талқини капиталистик мамлакатларнинг ғоявий-назарий ва ижтимоий-сиёсий ҳаётида деярлик марказий ўринни эгалламоқда. Ана шу проблемаларга муносабат пировард натижада турли ижтимоий чиқишлар, сиёсий партиялар ва ғоявий оқимларнинг умумий-сиёсий позициясини белгилаб беради.

В. И. Ленин ёзганидек, социал процесслар ва ҳодисаларнинг ниҳоятда хилма-хиллиги ва жуда ҳам ранг-баранглигини етакчи асосий ипни ушлаб олиш... жамиятнинг синфларга бўлиниши, синфий ҳукмронлик шаклининг ўзгариши ва ана шу нуқтаи назардан барча ижтимоий масалалар — иқтисодий, сиёсий, маънавий, диний ва ҳоказо масалаларни қараб чиқиш мумкин бўлгандагина тўғри тушунилади.

Шу сабабли империалистик давлатларда социал-синфий кучлар жойлашувининг ўзгарганлиги ва шунга боғлиқ тарзда пайдо бўлган синфий кураш хусусиятларини коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгаши қатнашчилари томонидан синчиклаб ўрганиб чиқилгани бежиз эмас. Кенгаш ҳужжатларида революцион ишчилар ҳаракатининг ривожланишида янги моментлар чуқур умумлаштирилди, бизнинг кундаримиздаги антиимпериалистик ва антимонополистик курашнинг асосий тенденциялари ва истиқболи белгиланди.

I.

Сўнгги пайтларда капиталистик Ғарбда синфий курашни марксча-ленинча анализ қилиш мумкин эмас, яъни бу таълимот ривожланган капиталистик жамиятнинг ҳозирги структураси ичидаги социал группалар ўртасида бўладиган ўзаро мураккаб муносабатларни тушуниш ва тушунтириш калити бўлиб хизмат қила олмайди, деган тезис ҳар хил оҳангларда айтилмоқда.

Марксизмни танқид қилувчилар урушдан кейинги даврда капиталистик экономиканинг маълум даражада ўсганлиги ва шунга боғлиқ равишда ишчилар синфи айрим қисмининг шиддатли синфий кураш натижасида эришган моддий турмуш даражасининг ошганлиги, унинг состави ва структурасида илмий-техника революцияси туфайли бўлган ўзгаришларнинг сабабини гўё ишчилар синфи ҳозир етакчи революцион куч бўлмай қолганлигида деб тушунтирмоқдалар. Айрим буржуа иқтисодчилари ва социологлари, айниқса америка иқтисодчилари ва социологлари XX аср охирига бориб, ишчилар синфи ривожланган индустриал капиталистик мамлакатларда аҳолининг атиги 3—4 процентини ташкил қилади, шунинг учун унинг жамиятдаги ҳал қилувчи роли тўғрисида гапсўз бўлиши мумкин эмас, деб зўр бериб исботлашга уринмоқдалар.

Буржуа пропагандаси техниканинг тараққий этиши ва иқтисодий шароитнинг ўзгариши билан социал обрўси орқали бир-биридан фарқ қиладиган группалар ижтимоий синфларга нисбатан кўпроқ аҳамиятга эга бўладилар ва бу группалар ўртасидаги муносабатлар кураш эмас, балки рақобат ва мусобақадан иборат, деган гапни тарқатмоқда. Масалан, Р. Дарендорф «Индустрлашган жамиятда синфлар ва синфий кураш» китобида таъкидлашича, буржуа жамиятида (муаллифнинг ўзи «капитализмдан кейинги» деб ном берган) «саноатда социал муносабатлар, шу жумладан индустриал конфликтлар бутун жамият устидан ҳукмронлик қилиши тобора камайиб боради».

Агар америка иқтисодчиси Ж. Гэлбрейтнинг сўзларига ишонадиган бўлсак, эндиликда ишлаб чиқариш корхоналарида капитал ҳукмронлик қилмайди, балки мулкдорлардан «техноструктура»гача, яъни «турли техника билимлари, тажриба ва замонавий технология ва планлаштириш талаб қилган хусусиятларни» эгаллаган кишиларнинг маълум бир уюшмасигача «ҳокимиятни ўзил-кесил ўзгартириш ҳоллари мавжуд» бўлади.

Ишчилар синфининг роли ва ўрнига баҳо беришда, саноати ривожланган капиталистик мамлакатлар пролетариатининг «буржуалашуви», пролетариатнинг революцион шиддаткорлиги «сўнганлиги» ҳақида оғиз кўпиртириб юрган «сўл» ревизионизм вакиллари ҳам буржуа ва ўнг оппортунистик авторлар билан амалда бир лагерда турибдилар. Революционликни қашшоқлик ва мазлум омма билан боғлаб, улар жаҳон революцияси маркази халқаро империализмни мустақил равишда тор-мор этишга даъват қилинган миллий-озодлик ҳаракати зонасига кўчди, деган тезисни илгари сурмоқдалар.

Ўз-ўзидан равшандирки, вазиятнинг кучли даражада ўзгарганлиги туфайли рўй берган синфий курашнинг ҳозирги хусусиятларини инкор этиш нотўғри бўлади. Ҳозирги замон капитализми ишлаб чиқариш ва капитални монополистик концентрациялашнинг сезиларли даражада кучайиши, жуда катта иқтисодий кучнинг озчилик қўлида тўпланганлиги билан характерланади. Давлат-монополистик тенденцияларининг ривожланиши шундай бир даража ва миқёсга етдики, энди гап бирмунча ривожланган капиталистик мамлакатларда мураккаб давлат механизми ҳақида боряпти, бу механизм империалистик монополиялар билан бевосита боғлиқ бўлиб, уларнинг бир бутун иқтисодий ва сиёсий ҳукмронлигини таъминлаши зарур бўлади.

Илмий-техник революция ҳозирги замон буржуа жамиятининг синфий структурасига бирмунча жиддий ўзгаришлар киритди. Бу ўзгаришлар, аввало, деярлик ҳамма ривожланган капиталистик мамлакатларда ёлланма меҳнат армиясининг тез ўсиб бораётганлигида ўз ифодасини топган. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу армия ўз кучи билан ишлайдиган аҳолининг қарийб кўпчилигидан иборат, ваҳоланки, ишлаб чиқариш воситаларининг эгалари салмоғи камайиб бормоқда. АҚШда ўз кучи билан ишлайдиган аҳолининг 91,3 процентини ёлланма меҳнат кишилари ташкил қилади. Англияда — 90,2, ГФРда 80,7, Францияда 75,6, Японияда 60,7 процентга тўғри келади. Синфий қутбланиш жараёни бир томондан социал пирамида чўққисининг кичрайиши, бошқа томондан бу пирамида тубининг кенгайиши ва пролетарлашуви ҳисобига рўй бермоқда. Майда буржуазиянинг эски табақаси — деҳқонлар, ҳунармандлар, кустарлар, майда мулкдорлар сон жиҳатидан анча қисқариб, ёлланма меҳнат армияси сафлари тўлди. Ҳозирги замон ишчилар синфи ҳам тез ўсиб, ривожланиб бормоқда. Ҳозирги замон ишчилар синфи ишчи кучи мажмуини ўзида гавдалантирган ҳамда ўзида ҳам жисмоний, ҳам маълум тоифадаги ақлий меҳнат кишиларини мужассамлантирган синф сифатида майдонга чиқмоқда. Бинобарин, ақлий меҳнат кишилари салмоғи илмий-техника революциясининг авж олиши билан тўхтовсиз ўсиб боради.

Бироқ уларнинг барчаси, заррача бўлса-да, ишчилар синфининг давримизнинг етакчи революцион кучи сифатидаги ролини камситмайди ва аксинча, кучайтиради. **«Капитализм қалъаларида,—** деб таъкидлаб ўтилган коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашининг Ҳужжатида,— **ишчилар синфи революцион курашнинг, бутун демократик, антиимпериалистик ҳаракатнинг ҳаракатга келтирувчи ва сафарбар қилувчи асосий кучидир. Кейинги вақтлардаги воқеалар буни яна исботлаб берди».**

Халқаро ишчилар ҳаракати икки жаҳон системаси мавжуд бўлган ва ўзаро кураш олиб бораётган шароитда ривожланмоқда. Социалистик мамлакатларнинг иқтисодий ва илмий-техник муваффақиятлари синфий курашга, меҳнаткашларнинг талаблари характерига, уларни рўёбга чиқариш шакл ва методларига бевосита таъсир кўрсатмоқда. Жаҳон социализми муваффақиятларининг таъсири, шунингдек капитал мамлакатларида синфий курашнинг ўсиб бораётганлиги натижасида монополиялар меҳнаткашларга маълум даражада иқтисодий ва социал ён босишга мажбур бўлмоқдалар.

Мана шу янги хусусиятлар синфий кураш характерида ўз изини қолдириб, бу курашнинг ўзига хос томонларини кўрсатиб бермоқда, унинг пайдо бўлиш ва ривожланишида специфик формаларни келтириб чиқармоқда. Бироқ бу хусусиятлар синфлар ва синфий кураш ҳақидаги марксча-ленинча таълимотдаги бош масалани рад этмайди. Бинобарин, ҳозирги замон капитализми бу тузумга чатишиб кетган қарама-қаршиликларни текислаб кетолмайди, балки янги синфий антагонизмларни келтириб чиқаради, қийинчиликлар ва проблемалар туғдирадики, буларни капитализм ҳал этишга қодир эмас, у синфий курашни сўндира олмайди, балки кескинлаштиради.

2.

Капитал мамлакатларида синфий кураш бир текис ривожланмайди. Айрим давлатларнинг ўзига хос шароити турлича бўлиши, уларнинг тарихий ва миллий хусусиятлари, социал кучлар нисбатининг бир хил эмаслиги, синфий курашнинг шакллари турли-туман бўлиши, унинг самарасининг ҳар хил даражада ва савиясининг ранг-баранглигига сабаб бўлади. Шу билан бирга сўнгги йиллардаги синфий жангларни таҳлил этиш кўрсатиб турибдики, ривожланган капиталистик мамлакатларда ҳозирги замон революцион ҳаракати учун бир қатор умумий хусусиятлар хосдир. Унинг муҳим хусусияти шундаки, антимонополистик кураш оммавий характерга эга бўлиб боряпти.

1968 ва 1969 йилларда капиталистик дунёни кучли ларзага келтирган пролетариатнинг катта-катта галаёнлари бўлиб ўтди. Францияда 1968 йилнинг май—июнь ойларида умумий забастовкада 10 миллион меҳнаткаш иштирок этди. 1969 йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида АҚШда бир миллион юз минг киши ғалаён кўтарди. 1969 йилнинг сентябрида ГФРда 100 минг шахтёр ва металлург стачка ҳаракатида қатнашди. Японияда авж олган 1969 йилнинг «Баҳорги ҳужуми»да ўн миллиондан ортиқ киши иштирок этди. 1968 йилда италиян меҳнаткашлари забастовкаси натижасида 68 миллиондан ортиқ иш соати йўқотилди, бу йил эса кураш бундан ҳам авж олмоқда. Бир қатор буржуазия мамлакатларида иқтисодий шароитнинг нисбатан юксак бўлишига қарамай, антиимпериалистик ҳаракатнинг кучли даражада кўтарилиши натижасида рўй берган миллий-сиёсий кризис вазияти чуқурлашиб бормоқда.

Ана шу фактлардан камида иккита муҳим хулоса чиқариш зарур. Биринчидан, синфий курашнинг ҳозирги замон шароитида иқтисодий ва сиёсий забастовкалар ва ғалаёнлар ўртасидаги алоқа тобора тўғри ва бевосита аҳамиятга эга бўлиб, уларнинг мазмуни аниқ ифодаланган антимонополистик йўналишдадир. Иккинчидан, давлат—монополистик капитализми ва унинг сиёсий системаси оммавий забастовка ҳаракатининг кўтаринкилиги ва ҳужумкорлик характерини тўхтатишга қодир эмаслиги очиқдан-очиқ равшан бўлиб бормоқда. Ривожланган капиталистик мамлакатларда 1960 йилдан 1968 йилгача стачка курашида иштирок этган умумий кишилар сони тахминан 300 миллионни ташкил этди. Бу аввалги 14 йилдагига қараганда икки баравар кўп. Халқаро ишчилар ҳаракати тажрибаси шундан гувоҳлик берадики, стачка курашнинг самарали воситаси, ривожланган капиталистик мамлакатлардаги сиёсий ҳаётнинг муҳим фактори бўлиб қолмоқда. Бундай курашга кенг демократик кучлар ҳам тез-тез иштирок этмоқдалар. Айрим корхоналарда бошланган забастовкалар аниқ сиёсий руҳ касб этган умумтармоқ ва умумий ҳаракатга айланмоқда.

Монополияларга қарши курашда капиталистик жамиятнинг жуда кенг табақалари: ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар, ёшлар бирлашмоқдалар. Янги кучларнинг, шу жумладан миллионлаб ёшлар ва студентлар оммасининг, революцион ҳаракатга қўшилаётганлиги ҳозирги замон синфий жанглари кўлами ва социал ҳаракат чегараси-

СОВХОЗДА БИРИНЧИ - БЎЛИБ...

Мавжуд 52 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 26 центнердан пахта йиғиб оламиз! Бу — Жумабек Холжигитов бошлиқ звено ишчиларининг қалб сўзлари.

Звенонинг азамат пахтакорлари эрта баҳордан ана шу мақсад билан астойдил иш бошладилар. Ноқулай об-ҳаво шароитида ҳам унумли ишлаб, чигитни сифатли экиб, унга юксак агротехника қоидалари асосида сифатли ишлов бердилар

Аҳдига содиқ бўлган звено ишчилари Бекободдаги 1-«Далварзин» совхозида биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планларини шараф билан бажардилар. Она-Ватан уста пахтакорлардан пландаги 130 тонна ўрнига 140 тонна «оқ олтин» қабул қилиб олди. Ҳосилнинг 60 проценти «зангори кема»лар билан териб олинди.

— Звенонинг бу ютуғи, — дейди 1-бўлим бошқарувчиси Очил Алимов, — бошқа звено ишчиларини ҳам руҳлантирмоқда. Бўлимимиздаги жаъми 10 звено Жумабек Холжигитов звеносидан намуна олиб, бирин-кетин маррага етиб келаётирлар.

Ж. Холжигитов бошлиқ звено пахтакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга 150 тонна пахта етказиб бериш ва шу билан ҳосилдорликни 30 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

Б. САФАРОВ.
Бекобод райони.

●

КАРТОШКАДАН МЎЛ ҲОСИЛ

Бурхонбой Қорабоев бошлиқ бригада картошкадан юқори ҳосил олишда илғор ҳисобланади. Деҳқонлар гектар бошидан олинадиган ҳосилни оширишда механизациядан кўпроқ фойдаланаётирлар.

Улар бу йил ҳам 13 гектар ерга машиналар ёрдамида кечки картошка экишди. Бу эса кўплаб ишчи кучи ва ҳаражат тежашга имкон берди.

Картошкага ишлов бериш, озиқлантириш ишлари ҳам тракторлар билан бажарилди. Бу ишларнинг ҳаммасини тракторчи Маҳамат Аббосовнинг ўзи амалга оширди.

Ниҳоят, ҳосилни йиғиштириш даври бошланди. Маҳамат тракторига картошкани ердан қазиб оладиган мосламаларни тиркади. Ер намроқ бўлгани учун трактор мосламалари ишлаши бироз оғирроқ бўлса ҳам ер бетига сара картошка туша бошлади. Бир трактор 20 кишининг ишини бажармоқда.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида деҳқонлар гектар бошига 110,5 центнердан ҳосил кўтаришни планлаштиришган эди. Ҳозир эса қазиб олинган картошка гектар бошига 150—160 центнерга тўғри келаяпти.

Хўжалик бўйича шу кунгача 1150 тонна картошка тайёрланиб, бу соҳадаги план анча оширилиб бажарилди.

М. АБДУВОҲИДОВ,
Калинин районидаги Навий номли колхоз.

ЧОРВА ҚИШЛОВИГА ТАЙЁРЛАНМОҚДАЛАР

ПАРКЕНТ. («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Йирик хўжаликлардан бири — «Коммуна» колхози чорвадорлари қишловга пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Уларнинг бугунги кундаги асосий вазифаси моллар учун етарли озуқа ва ем-хашак тўплаш, отарлар учун янги қўралар қуришдан иборат. Колхоз чорвадорларининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида мана шу муҳим вазифалар муҳокама қилинди. Чорвадорларга қишловга намунали тайёргарлик кўриш юзасидан конкрет кўрсатмалар берилди.

Колхоз чорвадорлари қорамол туёғини кўпайтириш планини бажаришда катта муваффақиятга эришдилар. Улар сонини 1450 бош ўрнига 1520 бошга етказишди. Бузоқ олиш плани ҳам бажарилай деб қолди.

Колхознинг моҳир сут соғувчилари ва ишбилармон молбоқарларининг қилаётган меҳнати ҳам самарали бўляпти. Ҳозирги кунгача давлатга 3450 центнер серқаймоқ сут сотилди. Ҳар бир сигирдан олинган сут эса 1100 килограммдан ошиб кетди. Чорвадорларнинг мақсади йил охиригача давлатга 4200 центнер сут етказиб бериш ва ҳар бош сигирдан 1300 килограммдан сут соғиб олишдир.

Хўжаликда чорва маҳсулоти етиштиришнинг бир қанча турлари бўйича йиллик план ошириб бажарилди. Жун сотиш плани 15 тонна ўрнига 15.600 килограммга етказилиб, 105 процент бажарилди. Тухум сотиш йиллик плани ҳам муддатидан илгари адо этилган эди. Бугунги кунда 105 минг дона ўрнига 122 минг дона тухум олиниб, давлат плани 116 процентга етказилди. Ҳозир тухум топширишни давом эттирилмоқда.

Йиғилишда ҳар бир сут соғувчи, чўпон ва молбоқар, мутахассис ва чорвадор ўз зиммасига оширилган мажбурият олди.

Ана шулардан бири, моҳир сут соғувчи Муҳаббат Қурбонова мана бундай деди:

— Мен бу йил молларни қишловга алоҳида тайёрлаяпман. Ҳар бир сигирнинг семиз ва соғлом бўлиши учун бутун имкониятлардан тўла фойдаландим. Молларни яхши боққанлигим учун сут соғишда яхши натижаларга эришяпман. Шу кунгача ўзимга қарашли 20 та соғин сигирнинг ҳар биридан 1200 литрга етказиб сут соғиб олдим. Планимни мана шу ой охиригача бажариб, пландан ташқари 150—200 литр серқаймоқ сут соғиб оламан.

Пешқадам сут соғувчилардан яна бири Турсун Аҳмаджонова ҳам зиммасига янги мажбурият олди. У йил охиригача ўзига қарашли 32 бош соғин сигирнинг ҳар биридан пландаги 1270 литр ўрнига 1400 литрга етказиб сут соғиб олишни мўлжаллаётганлигини айтди.

Колхоз чорвадорлари, юқорида айтилганидек, бу йилги қишловни алоҳида тайёргарлик билан кутиб олишмоқда. Моллар учун етарли озуқа жамғариш ва қўралар қуриш юзасидан бир қатор ишлар қилинди. Пландаги 2500 тонна ўрнига 2700 тоннага яқин дағал хашак, 4000 тоннадан ортиқ силос жамғарилди. Шунингдек, ферма бинолари сифатли ремонтдан чиқарилди. Янги туғилган қўзилар учун алоҳида қўзихоналар қурилди.

Н. ТЎРАЕВ.

Чорвачиликни йил сайин ривожлантираётган хўжаликлардан бири Ўрта Чирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхоз ҳисобланади. Хўжалик чорвадорлари молларни яхши парваришлаш ва озиқлантириш учун барча резервларни ишга солишмоқда. Бу йил қишловни намунали ўтказиш учун колхозда 400 бош молга мўлжалланган молхона қурилмоқда. Суратда: молхона қурилишини кўриб турибсиз. В. Литвинов фотоси.

ҲИММАТИНГИЗГА БАЛЛИ, КЎМАКДОШЛАР

Пойтахтимизнинг олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг студентлари Сирдарё областининг колхоз ва совхозларида пахта теришяпти. Улар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатига «лаббай» деб жавоб бериб, пахта далаларига жўнаб кетишди.

Ҳозир Волков номли 1-совхозда меҳнат қилаётган алоқа институти, алоқа техникуми ва Охунбобоев номли медицина билим юрти студентлари совхоз ишчиларига республикамизнинг миллий ифтихори бўлган пахтани йиғиштириб олишда кўмаклашмоқда.

Студентларнинг совхоз далаларида ишлаётганига бир ой бўлай, деб қолди. Биринчи кунларданоқ студентларнинг иш суръати ҳам орта борди. Ҳашарчиларнинг ҳар бири кунига 80—100 килограммдан пахта тера бошладилар.

Медицина билим юрти ўқитувчилари ва студентлари терим бошидан буён илғорлик вимпелини қўлда сақлаб келишяпти. Айниқса, ўқувчилардан Р. Юсупов, С. Расулов, Х. Бойқобилов ўртоқлар бошчилик қилган студент ёшлар бригадалари яхши ишлашмоқда. Шу бригададаги студентлардан М. Каттаева, М. Рихсиева, Т. Сафаров, А. Турсуналиев, Х. Иброҳимовалар дастлабки кунларда кунига 100—120 килограммдан пахта териб, хирмонга баракали ҳисса қўшган бўлсалар, шу кунларда ҳам улар терган пахта 70—80 килограммдан тош босмоқда.

Алоқа техникуми студентлари ҳам медицина билим юрти талабалари билан бир сафда боришяпти. Ш. Набиев бошчилик қилаётган РЭС ва ПС бўлими алоқачилари ҳар куни 60—80 килограммдан пахта топширишяпти. Бу борада Ч. Сеидов, Ю. Мамадаминов, С. Худоймуродов, Г. Тхай, Н. Фуртат кабиларнинг номларини тилга олиб ўтиш лозим. Ильич район комсомол комитети кўпчиликка ўрнак бўлаётган комсомолларни ёрлиқ билан мукофотлади.

— Бизнинг совхоз ишчи-хизматчилари билим юртлари ўқитувчи ва, студентларидан жуда миннатдор, — дейди совхоз директори ўртоқ Олимжон Нишонов.— Ҳашарчилар терган пахта бир ярим минг тоннага етди.

Совхоз маъмурияти ҳар ўн кунликда энг кўп пахта терган коллективга пул мукофоти таъсис этган. Олдинги ўн кунликда медицина билим юрти, алоқа институти 150 сўмдан, алоқа техникуми коллективи эса 120 сўм пул мукофоти билан тақдирланди.

Бундан ташқари, кўп пахта терган студентларга ҳар хил совғалар бериш ҳам планлаштирилган. Ҳашарчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш намунали ташкил этилган.

Ш. ШОАЛИМОВ.

* * *

Сирдарё областининг Гулистон районидаги «Социализм» совхози марра томон тобора яқинлашиб келаяпти. Совхоз ишчилари бу йил далаларда ҳар қачонгидан ҳам мўл ҳосил етиштиришган. Ҳозир улар бу ҳосилнинг бир граммини ҳам қолдирмай йиғиб-териб олиш устида қайғуряптилар. Совхоз ишчиларига бу соҳада республика Алоқа министрлиги ходимлари ҳам озми-кўпми ёрдам кўрсатишяпти.

Ходимларимиз пахта йиғимтерими бошланган дастлабки кунларданоқ пахтакорларга мадад кўрсатгани отланган эдилар. Ўтган давр мобайнида ўнлаб тонна «оқ олтин» ҳосили улар қўли билан териб олинди. Энди эса кўрак териш билан бандмиз.

И. Қорабоев, З. Собиров, И. Дробицкий каби ходимларимиз мавсум бошида қанчалик зўр ғайрат кўрсатиб меҳнат қилган бўлсалар, ҳозир ҳам бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Улар кунига 180 килограммдан ошириб кўрак узмоқдалар. Ҳаммамиз мавсум охиригача пахтакорларга ёрдам кўрсатишга аҳд қилганмиз.

М. РАҲМАТУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги инженери.

БАЛИҚ ХАВЗАЛАРИ

ЧИНОЗ. (Ўз мухбиримиздан). Ялламада, Сирдарё томон кетаверишда бульдозерларнинг ишлаётганига кўзингиз тушади. Улар йўлдан анча чуқур ва ноқулай жойда ер текислашяпти. Бундай қараган киши «шунақа чуқурликда ҳам экин битадими», деб ажабланиши мумкин. Лекин, Охунбобоев номли колхозда бу ерни экинзор қилиш учун эмас, балиқчиликни ривожлантириш учун тайёргарлик кўриляпти.

Бу ҳақда колхоз раиси Маҳмуд Пўлатов шундай дейди:

— Хўжалигимизда асосий тармоқ пахтачиликдир. Шу билан бирга, дон, чорва ва бошқа маҳсулотлар етиштириляпти. Аммо, бизда деҳқончилик қилиб бўлмайдиган яроқсиз ерлар ҳам анчагина бор. Ана шундай ерларда балиқчиликни йўлга қўймоқчимиз. Оққўрғондаги Навоий номли колхоз 30 гектар ерни ҳовуз қилиб, бу йил 20 тонна балиқ олибди. Биз ҳам бу йил бекор ётган 7 гектар ерни тартибга солиб, ҳовуз қиляпмиз. Баҳорда унга сув қуйиб, майда балиқ ташлаймиз. Агар бу ишимиз яхши натижа берса уни яна кенгайтирамиз.

Охунбобоев номли колхозда бошланган бу иш диққатга сазовор, чунки ҳали кўпгина колхозларда фойдаланилмай ётган, балиқчиликни ривожлантириш учун қулай бўлган бундай жойлар кўп. Бу ташаббусни қўллаб-қувватланса арзийди.

ЧЕВАР ҚИЗЛАР

ЯНГИЙЎЛ районидаги Жданов номли колхознинг чевар теримчиси У. Турсунбоева. У даладаги ҳосилни тезда йиғиштириб олишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда.

О. Қозоқбоев фотоси.

● ●

Шу райондаги 10-мактаб ўқувчилари пахтакорларга яқиндан ёрдам беришяпти. Уларнинг кучи билан бир неча ўн тонна «оқ олтин» териб олинди. Суратда: шу мактабнинг 10-синф ўқувчиси, илғор теримчи Н. Исмоилова.

Ж. Раззоқов фотоси.

ни анча кенгайтирди. Буни шу билан изоҳлаш мумкинки, монополиялар жабр-ситамини фақат ишчилар синфи эмас, балки меҳнаткашларнинг бошқа тоифалари ва қатламлараро кишилар ҳам тобора кўпроқ ўз зиммаларида тотиб кўрмоқдалар. Эксплуатация даражаси ҳеч қачон ҳозирги даврдагидек юқори бўлмаган эди. Капитализм ўзининг ниҳоятда етук, ҳозирги замон формасида янада бераҳм ва агрессив бўлиб қолди, у омманинг тинчлик, демократия ва тараққиёт сари интилишини оёқости қилмоқда.

Антимонополистик кураш кўлами кенгайганлиги янги талабларни келтириб чиқармоқда. Бу талаблар моддий аҳволни яхшилаш билангина кифояланиб қолаётгани йўқ. Турли соҳаларни: ишлаб чиқариш, маориф, давлат тузилиши сингари соҳаларни қамраб олаётган чуқур демократик ислоҳотлар ўтказиш тўғрисидаги талабларнинг ўртага қўйилиши актив ижтимоий-сиёсий ҳаётга янги социал кучларни жалб этишга ёрдам бермоқда. Ишчилар синфи бошчилигида тенг ва мустаҳкам антимонополистик коалицияни вужудга келтириш учун имкониятни кучайтирмоқда. Аҳолининг катта оммаси тинчликни ҳимоя қилиш учун, ҳарбий хавф, империализмнинг агрессив планларига қарши қўйилган талаблар атрофида бирлашмоқда. Масалан, ҳозир АҚШда Америка империализмининг Вьетнамдаги урушига қарши норозилик чиқишларида энг турли социал қатлам ва гуруҳлардан миллионлаб кишилар иштирок этмоқдалар.

Жаҳон революцион курашининг авангарди бўлган коммунистик ва ишчи партиялар ҳозирги ижтимоий жараёнларни диққат билан кузатиб бормоқдалар, синфий кураш практикасини марксча-ленинча назария асосида ўз вақтида умумлаштирмоқдалар. Компартиялар ишчилар синфи ва бутун меҳнаткашларнинг асосий зарбасини монополиялар зулмига қарши, умумдемократик мақсадларга эришмоқ учун қаратиб, Ленининг социалистик революцияга кескин синфий курашнинг бутун бир тарихий йўли орқали ўтилади, деган таълимотига амал қилмоқдалар. Улар меҳнаткашлар оммасини ўз томонларига жалб этиб, коммунистик авангарднинг раҳбарлик ролини инкор этиш, уни кенг сиёсий уюшмалар ичига қориштириб юборишга қаратилган ревизионистик уринишларга зарба бермоқдалар.

Ғарбий Европадаги кўпгина қардош партияларнинг программ ҳужжатларида революцион жараённинг тўхтовсизлиги, ана шу жараённинг давомида ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг оммавий ҳаракати қанчалик актив ривожланса, демократик босқичдан социалистик босқичга ўтиш ҳам шу қадар муваффақиятли бўлиши таъкидлаб ўтилган. Бунда ишчилар синфи бирлигини мустаҳкамлаш масаласи ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир: Демократия ва социализм учун курашда коммунистлар социалистик ва социал-демократик партиялар билан ҳамкорлик қилиш, касаба союз ҳаракатидаги ажралишни тугатиш, ёшлар, хотин-қизлар, меҳнаткашларнинг католик табақалари кенг оммаси билан биргаликда ҳаракат қилиш йўлини ўтказиб келмоқдалар.

Ишчилар ҳаракати ва антимонополистик ҳаракатдаги революцион силжишлар социал-демократия сафларида парчаланишни кучайтирмоқда. Монополияларни ҳимоя қилаётган, амалда ишчилар ҳаракатини давлат-монополистик капитализмининг сиёсий структурасига «қўшиш» йўлини ўтказиб келаётган социал-демократия лидерлари сиёсатидан норози бўлаётган социалистик ва социал-демократик партияларнинг оддий аъзолари сони кўпайиб бормоқда. Социал-демократия ўнг лидерларининг нокапиталистик позициясига қарши бу норозилик турли мамлакатларда турли кўринишда рўй бермоқда. Масалан, Италияда бу норозилик социалистик партияда очиқдан-очиқ парокандаликка олиб келди. Оддий лейбористларнинг кўз олдида Вильсон ҳукуматининг обрўси анча тушиб кетди. Франция, Дания ва бошқа айрим мамлакатларда социалистлар ва социал-демократлар номзоди учун овоз берувчи сайловчилар тобора камайиб бормоқда.

Муайян шароитда социал-демократларнинг ҳокимият тепасига келиб қолиши ҳам мустасно эмас. Масалан, ГФРда яқинда ана шундай бўлди. Бу ерда ХДС/ХСС буржуа партиялари блокининг реакцион ички ва ташқи йўли ўз бурдини кетказиб қўйди. Шуни ҳисобга олган Германия социал-демократик партияси Озодлик демократик партияси билан блок тузиб, ўз аниқликларини киритди. Бироқ бунда: «ворислик» элементларини ҳам эслатиб ўтди. Булар ГФРнинг иқтисодий ва социал-сиёсий асосларидан далолат беради ҳамда НАТО сиёсатига эргашиш каби қайта кўриб чиқилмайди.

Шу билан бирга назарда тутмоқ керакки, социал-сиёсий қарама-қаршиликлар ниҳоятда ўткирлашиб кетган ва оммани чуқур радикаллаштириш рўй бераётган мамлакатларда монополистик буржуазия ишчилар ва демократик ҳаракатга қарши очиқдан-очиқ куч ишлатиш формасини қўллайди, бунда ҳарбий-фашистик режим сақлаб қолинади ёки ўрнатилади. Испания, Португалия, Грециядаги аҳвол худди ана шундай.

Ҳозирги вақтда Ғарбнинг социалистик ва социал-демократик партиялари қийин жумбоқ олдида турибдилар. Улар ёки эволюцияни ўнг томонга қараб давом эттирадилар ва буржуа партиялари билан яна ҳам яқинлашадилар, ёки бўлмаса, социал-демократиянинг ўнг лидерлари юргизаётган антикоммунистик, оппортунистик идеология ва сиёсатни улоқтириб ташлаб, илгариги йўлдан воз кечиш ва меҳнаткашлар манфаатлари йўлида туб социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга ошириш йўлига ўтиб олишни маъқул кўрадилар. Бу йўл социал-демократик ҳаракатни соғломлаштириш, уни буржуа реформизмидан тозалашга ҳамда ишчилар ҳаракати бирлигига ёрдам қилган бўлар эди. Ана шу асосда коммунистлар ва социал-демократларнинг, улар ўртасидаги жиддий мафкуравий ва сиёсий келишмовчиликлар бўлишига қарамай, ҳамкорлик қилиши учун реал замин вужудга келади.

Кўпгина социалистик ва социал-демократик партияларни қамраб олган реформизм кризиси, шунингдек, касаба союз ҳаракатига ҳам юқди. Масалан, 1968 йили Америка Қўшма Штатларининг йирик касаба союз марказидаги турли группалар ўртасида борган узоқ кураш АФТ-КППнинг ажралишига олиб келди ва янги касаба союз маркази—«Касаба союз ҳаракатлари бирлашмаси» тузилди. Ана шу фактда Американинг кенг меҳнаткашлар оммаси АФТ-КПП ўнг раҳбарларининг келишувчилик йўлидан қаттиқ норозилиги ўзининг объектив ифодасини топди.

Реформистик касаба союз ҳаракати орасидаги кризисли ҳодисаларнинг кучайиши ҳамма жойда прогрессив тенденцияларнинг ривожланиши билан боғлиқ бўлиб, бу тенденцияларда ишчилар синфининг ўз ҳуқуқ ва манфаатлари учун қатъий курашга, ўзининг барча отрядларининг бирлигига интилиши ифодаланган. Касаба союзларнинг сиёсий активлашуви демократия, касаба союз ҳуқуқлари ва эркинликни ҳимоя қилишда меҳнаткашларнинг оммавий курашига таянади. Худди ана шу масалаларда турли йўналишдаги касаба союзлар позициясининг сезиларли равишда яқинлашуви, уларнинг монополиялар ҳужумига қарши қатъийлигининг ўсиб бораётганлиги кўзга ташланмоқда.

Оммавий революцион ҳаракатнинг хусусиятларидан бири шундаки, бу ҳаракатга қўшилаётган янги кучлар кўпинча ҳозирги замон капитализмининг характери, революцион вазиятнинг ўзига хос томонлари ва бошқа проблемалар тўғрисида етарли даражада аниқ тасаввур ва мулоҳазага эга эмаслар. Янги кучлар, жумладан, студентлар, ёшлар антимонополистик курашда мардона чиқишлар қилмоқдалар, бироқ улар яхши уюшмаганликлари ва етарли ғоявий тайёргарликлари бўлмагани сабабли баъзи ҳолларда анархистик ва экстремистик кайфият ва ҳаракатларини намойиш қилмоқдалар. Ана шу шароитда «Янги сўл» номини олган идеологлар (Маркузе, Миллс ва бошқалар)нинг қарашлари катта хавф туғдирмоқда. Улар, ўз нуқтаи назарларича, аллақачонлар ва асосли равишда «капиталистик системага бирлашиб кетган ва жамиятни узил-кесил қайта қуриш эҳтиёжини туғдирмайдиган» ишчилар синфининг революцион ролини инкор этиб, капитализм кризисини гўёки «трансформация кучлари», бинобарин, илмий-техника зиёлилари, ёшлар, студентлар тайёрлайди, деб исботлашга уринмоқдалар. Бироқ ҳаётнинг ўзи, ишчилар синфининг тобора активлашиб бораётган революцион кураши бу уйдирмани фош этади.

Шундай қилиб, кейинги йиллардаги йирик синфий жанглар ҳозирги замон капитализми зиддиятларини кескинлаштириб, шу билан бирга янги синфий жангларнинг даракчилари бўлиб хизмат қилмоқда. Коммунистик ва ишчи партиялар Халқаро Кенгаши Ҳужжатида таъкидлаб ўтилганидек, бундай йирик синфий жанглар «асосли ижтимоий ўзгаришларга, социалистик революцияга ишчилар синфининг меҳнаткашларнинг бошқа табақалари билан иттифоқликда ўз ҳокимиятини ўрнатишига олиб келиши мумкин».

3.

Синфий курашнинг ўзгарган шароити, революцион ишчилар ҳаракатининг мураккаблашган вазифалари коммунистларнинг назарий ишларига янги талаблар қўймоқда. Антиимпериалистик, антимонополистик курашнинг ҳозирги босқичида марксчи-ленинчи партиялар назарий ва сиёсий тажрибаларни умумлаштириб, эътиборни ривожланган капиталистик мамлакатларда рўй бераётган янги жараёнлар, тенденциялар ва ҳодисаларга қаратмоқдалар, капитализмнинг синфий структурасидаги ўзгаришлар ва турли мамлакатлардаги синфий кураш хусусиятларини ҳисобга олиб, революцион ишчилар ҳаракатининг стратегияси ва тактикасини ишлаб чиқмоқдалар.

Коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашида ўртоқ Л. И. Брежнев ўз нутқида таъкидлаб ўтганидек, «империализмга қарши курашнинг конкрет программасини белгилаб олмоқ учун империализмнинг моҳиятини, табиатини тўғри тушуниб олишнинг ўзигина кифоя қилмас эди. Капитал дунёсида рўй бераётган янги ҳодисаларни, чуқур жараёнларни диққат билан ўрганиб чиқиш ҳам зарур».

Империалистик давлатлардаги синфий курашнинг хусусиятларини белгилаш ҳамда янги революцион имкониятларни аниқлашга алоқадор бўлган муҳим проблемалардан бири илмий-техника революциясининг иқтисодий ва социал оқибатлари ҳамда унинг ишчилар синфи структурасига таъсири масаласига бориб тақалади. Илмий-техника революциясининг муҳим социал-сиёсий оқибатларидан бири бўлган ҳам жисмоний, ҳам ақлий меҳнат билан шуғулланаётган ишчи кучининг социал аҳволидаги муҳим ўзгаришларни ҳар томонлама илмий таҳлил этиш ҳозирги замон пролетариати тушунчасини кенгайтириш, пролетариатнинг бошқа социал группалар, жумладан интеллигенция билан иттифоқи масаласига янгича ёндошиш имконини беради. Илмий-техника революцияси шароитида интеллигенциянинг каттагина қисми, айниқса ишлаб чиқариш жараёни билан бевосита боғлиқ бўлган табақаси, ўз ижтимоий аҳволига кўра ҳозирги замон ишчилар синфининг аҳволидан камдан-кам фарқ қилади. Илмий-техника интеллигенцияси томонидан олдинга қўйилаётган талаблар характери, унинг ишчилар синфи курашига нисбатан тутган позицияси бу икки хил социал кучнинг иттифоқи тўғрисидагина эмас, балки уларнинг тобора бир-бирларига яқинлашиб бораётганликлари тўғрисида гапиришга имкон беради.

Революцион ишчилар ҳаракати олдида турган вазифаларнинг мураккаблиги меҳнаткашлар талабини бирин-кетин рўёбга чиқариш, бу талабларни антимонополистик курашнинг ягона программаси доирасида боғлаш сингари, социал норозиликлар ифодасининг барча формаларини тўплаш, уларга аниқ антиимпериалистик йўналиш бериш билан ҳам боғлиқ. Бундай мақсадни амалга ошириш муваффақияти кўп жиҳатдан пролетар ҳаракати ҳамда социал норозилик ифодасининг баъзан онгли бўлмаган формалари вазифаларини бир-бири билан тўғри қўшиб олиб боришга боғлиқ. Бундай формалар ривожланган капиталистик мамлакатларнинг кўпроқ ташкилий ва идеологик жиҳатдан ишчилар синфидан ташқарида бўлган анчагина табақалари (интеллигенциянинг турли табақалари, ёшлар, студентлар) учун характерлидир. Социал ҳаракат доираси ишчиларнинг ўз ҳаракати доирасидан анча катталиги пролетариатнинг ана шу кучлар билан яқин иттифоқ ўрнатиш ва антимонополистик кураш ривожида уларнинг ҳиссасини ҳисобга олишни тақозо этади.

Синфий курашнинг бирмунча самаралироқ ва реал вазиятга мос келадиган формасини танлаш, ҳаракат шиорини ўртага қўйиш конкрет вазиятни, антимонополистик курашнинг ҳозирги босқичининг ўзига хос томонлари, унинг ажралиб турадиган хусусиятлари ва шунга боғлиқ тарзда яқин ва пировард мақсадга эришиш йўлларини аниқ таҳлил этишни талаб этади. Объектив шароит, субъектив омиллар пишиб етилган пайтда омманинг революцион шиддаткорлигини тўхтатиб қолиб бўлмайди. Шу билан бирга революциянинг сиёсий армиясини шакллантириш ва тарбиялаш, ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг жанговар авангардини тузиш ва мустаҳкамлаш учун жуда катта ишлар қилиш зарурлигини унутмаслик керак.

Ўнг оппортунистлар империализм туғдирган янги ҳодиса ва тенденцияларни, хусусан, унинг илмий-техника революцияси талабларига мослашишга интилишини, мутлоқ деб билиб, ишчилар синфини зарурий равишда «бирлаштириш»ни айтиб, ишчилар ҳаракатини давлат-монополистик капитализмнинг сиёсий системасига қўшишга уринмоқдалар. «Сўл» экстремистлар ҳақида шуни айтиш керакки, улар ҳозирги замон капитализми тараққиётидаги янги моментларни тамомила рад этиб ва дунёда рўй бераётган жараён ва ҳодисаларни онгли равишда содда қилиб кўрсатиб, XX асрнинг иккинчи ярмида кескин ўзгариб кетган шароитга жавоб бермайдиган кураш формалари, методи ва усулларини революцион ишчилар ҳаракатига боғлашга интилмоқдалар. Шу сабабдан, ривожланган капиталистик мамлакатлардаги революцион кучлар икки хил кўринишдаги оқимга: ўнг оппортунизм ва «сўл» экстремизмига қарши мунтазам кураш олиб бормоқдалар.

Коммунистик ва ишчи партиялар Кенгаши ҳар томонлама ва коллектив бўлиб тадқиқ этишни талаб қиладиган қатор проблемаларни ўртага қўйди. Бу нарса тадқиқотчи-марксчилар олдида жаҳон революцион ишчилар ҳаракатидаги янги ҳодисалар ва тенденцияларни кенг ва мунтазам ўрганиш, ҳозирги замонда ишчилар синфининг етакчилик ролини ҳар томонлама характерлаб бериш ва илмий асослаш учун қулай истиқбол очади.

А. ИСКАНДЕРОВ,
СССР Фанлар академияси халқаро ишчилар ҳаракати институти директорининг ўринбосари.
(«ПРАВДА»дан).

АСПИРАНТ-ЛЕНИН СТИПЕНДИАНТИ

Институт ректорати йиғилишида сўз олган илмий ишлар бўйича ректор муовини А. Николаев аспирант Асрор Зокирхўжаев номзодини В. И. Ленин стипендиясига тақдим этди. Йиғилганлар унинг гапини бир овоздан тасдиқлашди.

Асрор бундай юксак ишончга эришгунча озмунча меҳнат қилмади. 1960 йили медицина техникумини имтиёзли диплом билан тугаллаган йигит ишлаб туриб ўқишга қарор қилди. Тошкент медицина институтига ҳужжатларини топшириб, кириш имтиҳонларидан муваффақиятли ўтди. Тиришқоқ, билимга чанқоқ Асрор бу ерда ҳам ўзини кўрсатди. У замон медицинаси ютуқларини синчковлик билан кузатиб, аудиторияларда олган назарий билимини практика билан мустаҳкамлади. Мустақил илмий ишга қўл ура бошлади. Студентлик йилларининг ўзидаёқ унинг бешта илмий иши шифокор-олимлар томонидан ижобий баҳоланди.

— Асрор Зокирхўжаевнинг ажойиб хислатларидан бири шуки,— дейди илмий раҳбар, профессор Вали Мажидов,— у доимо изланишда. Диссертацияси бўйича ҳозир еттита илмий иш яратиб қўйди. Ундан олим чиқишига ишончим комил.

Зокирхўжаев фақат илмий иш билан банд бўлмай, 5-шаҳар касалхонасида кишилар саломатлиги йўлида ҳормай-толмай меҳнат қиляпти.

А. КИМ.

ТОШКЕНТДАГИ «Ўртоқ» кондитер фабрикасининг ирис цехи ишчилари ойлик планини 120—140 процент қилиб адо этишмоқда. Суратда: (ўнгдан) смена бошлиғи А. Гуткова, цех бошлиғи С. Исломбоева ва илғор ишчи А. Панналарни кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ПАЙВАНДЛАШ РЕГУЛЯТОРИ

М. И. Калинин номидаги Ленинград политехника институтининг мутахассислари «Электрик» заводининг коллективи билан ҳамкорликда яратган электрон мослама контакт усулида пайвандлаш аппаратларининг иш унумдорлигини икки баравар кўпайтиради. Бу мослама бутун технология жараёнини автоматик тарзда назорат қилади ва ростлаб боради.

ЯНГИ ТЕХНОЛОГИЯ БИЛАН ИШЛАНМОҚДА

Энди Липецк станоксозлик заводида пардозловчи агрегатларнинг деталлари чиқитсиз тайёрланмоқда. Илгари бундай деталлар темирчилик прессларида штамплаб ясалар, сўнгра эса уларга токарлик станокларида ишлов бериларди. Бу усулда кўп металл қириндига чиқиб кетарди. Энди бўлса, заготовкалар юқори частотали токдан фойдаланиб махсус прессларда ясалмоқда. Бундай деталлар шу қадар аниқ чиқмоқдаки, қўшимча ишлов беришга эҳтиёж қолмаётир.

(ТАСС).

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМЛАРИ

Олий ўқув юртларида бўлган киши «Қабул комиссияси» деб ёзилган алвонга кўзи тушади. Қизиқ, ҳали ўқув йили яримланмасдан туриб, яна қандай кириш имтиҳонлари бўлаяпти, деб ўйлашингиз турган гап!

Аслида ҳам шундай. Қабул комиссияси хоналари абитуриентлар билан гавжум. Олий ўқув юртида ўқиш иштиёқида институтлар остонасига илк бор қадам қўяётган йигит-қизлар ҳаяжонда. Ҳужжатларини топшириб, ўзаро суҳбатдан муваффақиятли ўтганларнинг эса қувончлари чексиз...

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети томонидан олий ўқув юртлари ҳузурида тайёрлов бўлимлари ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилинганидан сўнг қатор институтларда янги бўлимлар очилди.

Ўзбекистон ССР Олий ва махсус ўрта таълим министрлигидан хабар қилишларича, бундай тайёрлов бўлимлари В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети, политехника, тўқимачилик ва енгил саноат, халқ хўжалиги, электротехника алоқа, темир йўл транспорти инженерлари, қишлоқ хўжалиги ва медицина институтлари ҳузурида ўз фаолиятларини бошлаб юборди. Бу йил уларга 700 киши ўқишга қабул қилинади.

Буларнинг аксарияти ишчи, колхозчи ва Совет Армияси сафида хизматни ўтаган ёшлардир. Уларнинг ҳаммаси ўрта маълумотли, камида бир йиллик меҳнат стажига эга бўлишлари лозим.

— Тайёрлов бўлимлари орқали олий ўқув юртлари учун студентлар тайёрлашнинг қатор афзалликлари ва қулайликлари бор,— дейди Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг доценти А. Исҳоқов.— Аввало, янги бўлимларда таҳсил кўрган абитуриент олий ўқув юртига кириш жараёнида асосий фанлардан мустақил билимга эга бўлади.

Абитуриентларнинг билимлари амалиёт билан боғланади. Бунинг учун олий ўқув юртларидаги лабораториялар, фан кабинетлари вақти-вақти билан улар ихтиёрига бериб қўйилади.

Институтимиз ҳузурида очилган тайёрлов бўлимининг мудири сифатида ҳужжатларини топширган кўпгина йигит-қизлар билан яқиндан суҳбатлашишга тўғри келди. Уларнинг ўқишга ҳаваси баланд, бирмунча ҳаёт тажрибасига эга бўлган ёшлар экан.

Бундан аввал ҳам шундай тайёрлов бўлимлари мавжуд эди. Аммо, бу йил очилган янги бўлимлар эса ҳам мазмун, ҳам ташкилий иш жиҳатидан тубдан фарқ қилади. Ўқиш муддати бир ойга қисқартирилган программа асосида машғулотлар олиб борилади. Бу, бир. Иккинчидан, 8 ойлик курсни тинглаган курсантлар контроль ишларни топшириб бўлгач, навбатдаги ва битириш имтиҳонларидан ўтадилар. Бу талабларнинг ҳаммасини кўнгилдагидек адо этганлар, ўша олий ўқув юртининг биринчи курсига қабул қилинган ҳисобланадилар.

Ўқувчилар ётоқхона билан таъминланадилар. Уларга ўқишга юборган ташкилотлар ҳисобидан ёки бўлмаса олий ўқув юртининг стипендия фонди ҳисобидан стипендия берилади.

Тайёрлов бўлимларига кириб ўқиш истагини билдираётган ёшлар анчагина. Шунга кўра кундузгиларидан ташқари кечки ва сиртқи бўлимларни ҳам очиш кўзда тутилмоқда.

А. АЛИЕВ.

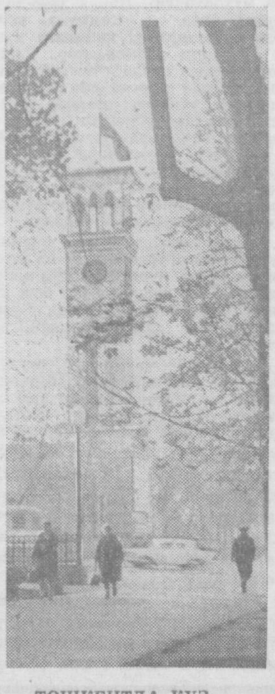

ТОШКЕНТДА КУЗ.
Л. Глауберзон фотоэтюди.

Спорт

МЕКСИКАГА ЙЎЛЛАНМА

СССР терма командаси футболчилари 16 ноябрь куни Стамбул шаҳрида Туркия миллий терма командаси билан жаҳон чемпионатининг охирги саралаш ўйинини ўтказдилар. Бу масъулиятли учрашув олдидан Туркиянинг ҳамма ишқибозлари ва матбуоти ватандошларининг ғалаба қозонажаги ва «ой-юлдузлилар»нинг ўз юртида обрўсини тиклаб олиши ҳақида фикр юритардилар. Аммо совет футболчилари психологик тазйиқни енгиб, фақат ғалаба учун курашдилар. Учрашув бошидаёқ К. Асатиани майдон эгалари дарвозасига тўп киритади. Бу тўпдан сўнг СССР терма командаси бирмунча хотиржам ўйнаб, турк футболчиларининг ҳисобни тенглаштиришларига имкон бериб қўйди. Кавазашвили дарвозасини Эндер аниқ мўлжалга олди. Туркияликлар кейин бошқа муваффақиятга эришолмадилар. Балки аксинча СССР терма командаси учрашув охиригача устунлик қилди. В. Хмельницкий ва К. Асатиани ҳисобни 3:1 га етказдилар. Бу ғалаба билан совет футболчилари етти очко тўплаб, группа ғолиби бўлдилар. Шимолий Ирландия футболчилари 5 очко, турклар 0 очко билан қолдилар. Шундай қилиб, ватандошларимиз Мексика йўлидаги тўсиқлардан муваффақиятли ўтиб, тўртинчи марта жаҳон чемпионатининг финалида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритдилар.

Шу куни яна бир финалчи аниқланди. Руминия терма командаси Греция футболчилари билан 1:1 ҳисобида дуранг ўйнаб, ўз группасида ғолиб бўлди.

ЗАВОД КОМАНДАСИ ТУРНИР ҒОЛИБИ

Ўрта Осиё зонасида қатнашувчи «Б» класси командалари турнири тугамасданоқ унинг ғолиби маълум бўлди. Тошкент тракторсозлик заводининг футболчилари («Ташавтомаш») мавсум тугашига икки тур қолганда 65 очко билан биринчиликни таъминладилар. Иккинчи-учинчи ўринларга ҳозир Тошкент армиячилари, «Янгиер» ва «Самарқанд» командалари даъвогарлик қилишмоқда.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

Чехословакияда Чехословакия-Совет дўстлиги ойлиги давом этмоқда. Радио ва телевидение ойликнинг бориши тўғрисида мунтазам равишда хабардор қилиб турибди, тингловчилар ва томошабинларни Совет Иттифоқи эришган муваффақиятлар билан таништирмоқда. Радио ва телевидение программаларида рус ва совет ёзувчиларининг асарларидан тайёрланган пьесалар ва инсценировкалар, совет музикасининг концертлари муҳим ўринни эгалламоқда.

ВЕНГРИЯ

Шу йилнинг дастлабки тўққиз ойи мобайнида Совет Иттифоқи билан чегарадош Захон станцияси орқали Венгрияга 8,5 миллион тонна юк ўтди. Бу ерда ушбу станция мамлакатнинг «Шарқий дарбозлари» деб аталади.

Бу станция орқали Венгрия савдо — сотиқ олиб борадиган энг катта мамлакат — СССРдан келувчи кўпгина юклар ўтади. Шу юклар оқими эса йил сайин кўпайиб бормоқда.

РУМИНИЯ

Руминиянинг катта порти Констандa реконструкция қилинмоқда. Ҳар қандай ҳажмдаги океан кемаларини қабул қила оладиган кема лангар ташлайдиган янги жойлар қуриб битказилди. Бу жойларга темир йўл ёткизиб келтирилди, омборлар ва ёрдамчи иморатлар қурилди. иккита кучли кўтаргич кран монтаж қилинди, телекоммуникация ускуналари ўрнатилди.

ЮГОСЛАВИЯ

Югославиянинг Риека, Сплит, Пула шаҳарларидаги кемасозлик корхоналаридан ҳар йили умумий тоннаси 400 минг тоннага борадиган кемалар сувга туширилиб турибди. Мамлакатда 1947 йилда қурилган кемалар бор йўғи 320 тонна юк кўтара олар эди.

Ҳозир эса, мамлакатнинг кемасозлик корхоналарида ғоят хилма-хил типлардаги ва юк кўтара олиш қобилияти ҳар хил бўлган кемалар қурилмоқда. Бу кемалар жаҳоннинг 30 мамлакати байроқлари остида сузмоқда. Югославия кемасозлигининг энг катта буюртмачиларидан бири Совет Иттифоқидир.

(ТАСС).

Ўнглар зарбага учрамоқда

Ҳиндистондаги ҳукмрон партия—Ҳиндистон миллий конгресс раҳбарлигидаги танглик яна кескинлашиб кетди. Партиянинг ишчи комитети мажлисида унинг партия раиси Нижалингаппа бошчилигидаги ўнг қаноти («синдикат» деб аталмиш қаноти) бир овоздан иборат расмий кўпчиликка эга бўлиб қолганлигидан фойдаланиб мамлакатнинг бош министри Индира Гандини партиядан чиқариш тўғрисидаги қарорни қабул қилди. Ўнглар парламент депутатларидан Ҳиндистон миллий конгресс партияси парламент фракциясининг янги раҳбарини сайлашни ҳам талаб қилдилар. Шу тариқа улар кейинчалик И. Гандини ҳукумат бошлиғи лавозимидан олиб ташламоқчи бўлдилар.

Лекин Ҳиндистон миллий конгресс партияси парламент фракциясининг жуда кўпчилик аъзолари (425 кишидан 330 киши) И. Гандини тўла равишда қўллаб-қувватлашларини изҳор этишга қарор қилдилар. «Индира Ганди партиянинг раҳбари бўлиб қолаверади ва унинг мутлоқ ишончига сазовор бўлаверади»,— дейилади конгрессчи депутатлар группасининг баёнотида.

Ҳиндистон матбуотининг ёзишича, ана шу воқеаларнинг ҳаммаси «Ҳиндистон миллий конгресс партияси раҳбарлигидаги бир-бирига қарама-қарши икки гуруҳ ошкора тўқнашувининг биринчи фазаси тамом бўлганлигини билдиради». Партиянинг олий органи — конгресснинг бутун Ҳиндистон комитети мамлакатдаги 14 та йирик хусусий банкни давлат ихтиёрига олиш, ва бошқа бир қанча прогрессив социал-иқтисодий тадбирлар ўтказиш тўғрисида қабул қилган қарорга Ҳиндистон миллий конгресс партияси раҳбарлигидаги ўнг, консерватив кучлар қарши чиққанларидан кейин кўпдан бери партияда пинхона давом этиб келган кураш ошкора кучайиб кетди. «Синдикат» аъзолари бундай позиция тутганлигининг сабаби шуки, уларнинг кўпчилиги Ҳиндистоннинг йирик хусусий капитали билан яқиндан боғлангандирлар.

«Синдикат»нинг банкларни давлат ихтиёрига олишга халақит бериш йўлидаги уринишларини И. Ганди билан унинг тарафдорлари барбод қилдилар. «Синдикат»нинг мамлакат президенти лавозимига ўз одамини ўтказиб олиш йўлидаги уринишлари ҳам муваффақиятсиз бўлиб чиқди. Ҳиндистон миллий конгресс партиясининг сўл қаноти бошқа сўл партиялар мададига билан сўл кучларнинг вакили бўлган В. Гирининг шу лавозимга сайланишини таъминлади.

Шундай бир шароитда «синдикат» реакциянинг иши ўнгидан келмаётганлигини сезиб таваккалига иш қилишга, яъни И. Гандини ҳамма лавозимлардан олиб ташлашга уриниб кўришга қарор берди.

«Синдикат»нинг бу қарори мамлакатнинг ҳамма жойларида норозиликка сабаб бўлди. Ҳиндистон миллий конгресс партиясининг Панжоб, Бихар, Хариана, Химачал-Прадеш, Ассам ва бошқа штатларидаги ташкилотларининг раҳбарлари Нижалингаппа гуруҳининг ўзбошимчалик ҳаракатларини кескин қораладилар ва бош министрнинг партиядан «чиқарилиши», «қонунга хилоф» бўлиб Нижалингаппа гуруҳининг бундай қилишга ҳаққи йўқ, деб айтдилар.

Ҳамма нарса шундан далолат бериб турибдики, ўнг кучларнинг Гандини партиядан ажратиб қўйиш ва мамлакатдаги прогрессив ўзгаришларни барбод қилиш йўлидаги уринишлари улар кутган натижанинг тескарисини бермоқда. Яъни Ҳиндистон миллий конгресс партияси раҳбарлигига ўрнашиб олган бир ҳовуч реакционерларнинг яккаланиб қолишига олиб келмоқда.

«АППОЛОН-12»НИНГ УЧИШИ

НЬЮ-ЙОРК. 17 ноябрь. (ТАСС). «Аполлон-12» космик кемаси Ой томон учишни муваффақиятли давом эттирмоқда. 16 ноябрь Москва вақти билан 00-соату 39 минутда у «Ер-Ой» трассасининг ярмини босиб ўтди.

Кеча кечаси, «Аполлон-12» кемадан телевизион эшиттиришнинг иккинчи сеансини ўтказди, шунингдек учиш траекториясини тўғрилаб олди. Траектория тўғрилаб олинганидан кейин космонавтлар кабинани супуриб-тозалаб, соқолларини олиб, бир оз вақт эспандер ёрдамида жисмоний машқлар қилиш билан шуғулландилар.

Космонавтларнинг дам олиш вақти кеча соат 14—22 минутда бошланди. Хабарда айтилишича кемада ўрнатилган ускуналар тузук ишлаб турибди, космонавтлар ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар.

*

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДА

Варна шаҳри Болгариянинг энг йирик саноат ва маданият маркази ҳисобланади. Бу шаҳарда охирги йиллар ичида кўплаб турар-жой бинолари ва маданий-маиший иншоотлар қад кўтарди. Суратда: шаҳарнинг марказий майдони тасвирланган.

В. Хухлаев фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

*

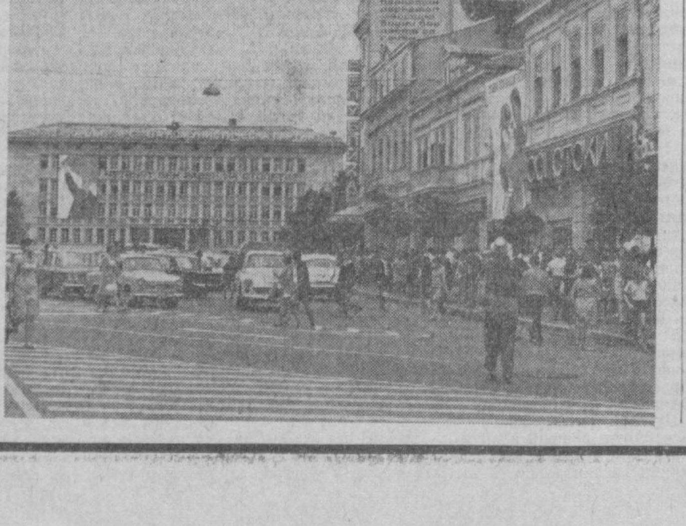

ВАШИНГТОНДА УРУШГА ҚАРШИ МИТИНГ

ВАШИНГТОН, 17 ноябрь. ТАСС мухбири **В. Чуксеев** хабар беради:

Вашингтон президент ҳайкали атрофини 15 ноябрда одам денгизи босди, деса бўлади. Тинчлик учун курашувчи америкаликлар бу ерда ўтказган митинг АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясини тўхтатиш учун бўлаётган оммавий чиқишларнинг якунловчи қудратли намойиши бўлиб янгради. «Дарҳол тинчлик бўлсин» шиори остида ўтган бу митингга 300 мингдан кўпроқ киши тўпланди. Америка пойтахтининг бутун тарихида бунчалик катта митинг бўлмаган эди. Шу рақамнинг ўзи Оқ уйнинг расмий сиёсатига рози бўлишни истамаётган ва мамлакатни Шарқи-Жанубий Осиёдаги шармандали ботқоқликдан чиқариб оладиган оширич чоралар кўришни талаб қилаётган америкаликларнинг кўпчилиги қандай кайфиятда эканлигини ҳамма нарсадан кўра яққолроқ кўрсатди.

Сенатор демократ Жорж Макковернинг сўзларини катта радио карнайлари митинг қатнашчиларига етказиб турди: «Биз, деди у, тинчлик бўлсин, урушга ахир бир кун эмас, балки дарҳол чек қўйилсин, деб талаб қилмоқ учун бу ерга тўпландик».

Биз, деди сенатор, Вьетнамда америкаликлардан қирқ минг киши ҳалок бўлганлигидан аччиқ сабоқлар чиқариб олмоқ учун маҳкам бел боғлаганмиз.

Америка негрларининг гражданлик ҳуқуқлари учун курашиб ном чиқарган марҳум Мартин Лютер Кингнинг хотини Коретта Кинг митингда сўзлаб, ҳукуматнинг Вьетнамдаги сиёсатини қоралади. Бу уруш, деди у, бутун дунёда бизнинг обрўйимизга катта доғ туширди, жамиятда чуқур парокандалик туғдирди ва ёш авлодни биздан юз ўгиртирди.

Сенатор Чарльз Гуделл митингда сўзга чиқиб, биз урушга чек қўймоқ ва тинчликни тикламоқ учун бу ерга тўпландик, деди.

Митинг қатнашчилари бу гапларни «Вьетнам, Вьетнам» деб баланд овозлар билан кутиб олишди. Митингда тўпланганлар Вьетнам Демократик Республикасининг миллий байроқларини, «Дарҳол тинчлик бўлсин» деган сўзлар ёзилган беҳисоб плакатларни кўтариб турдилар.

Тинчлик тарафдорларининг мисли кўрилмаган бу жуда катта намойиши бир неча соат давом этди. Митинг тамом бўлганидан сўнг АҚШ пойтахтида урушга қарши қўшиқлар узоқ янграб турди.

ЯНГИ ҲУКУМАТНИНГ ПРОГРАММАСИ

ТУНИС, 17 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда миллат мажлисининг ялпи йиғилиши бўлди. Йиғилишда Тунис бош министри Баҳи Ладҳам янги ҳукуматнинг программ баёнотини ўқиб берди. Тунис, деди у, халқлар ўртасида самимий ва ҳайриҳоҳлик билан ҳамкорлик муносабатларини ўрнатишга ҳамда барча мамлакатлар билан тенглик, суверенитетни ҳурматлаш ва ички ишларга аралашмаслик асосида ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга ҳар доим интилиб келди.

Бош министр араб мамлакатлари билан муносабатларга тўхталиб бу муносабатлар дўстлик ва ҳамкорлик руҳида ривожланиб бораётганлигини айтди.

Экономика соҳасида, деди сўнгра Б. Ладҳам, ҳукумат миллий иқтисодий сиёсат йўлини ўтказаверади, қишлоқ хўжалик соҳасида бутун куч ва ғайрат уч секторни—ижтимоий секторни, кооператив секторини ва хусусий секторни соғломлаштиришга қаратила беради.

БЕШ ЭГИЗАК

ЛОНДОН, (ТАСС). Эссекс графлигида яшовчи Хэнсон хоним кеча кечқурун Англия пойтахтидаги касалхоналардан бирида бешта эгизак туғди. Уларнинг ҳаммаси қиз. Врачлар бугун айтишдики, эгизаклардан 4 тасининг аҳволи жуда яхши, бешинчи чақалоқнинг соғлиғи бироз хатарли.

БИЛДИРИШ

Тошкент ишчи-мухбирлар университети тингловчиларининг биринчи машғулоти 19 ноябрь, чоршанба куни кеч соат 6 да ўтказилади.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 Телеянгиликлар, 18.15 — Қувноқ карусель (мультфильм), 18.25 — Хирмондан —заводга, 18.45 — Кино ҳақида суҳбатлар ,20.05 — Кўрсатишлар программаси ва реклама.

Ўзбек тилида: 20.15 — Ўн минут музика, 20.25 — Телеянгиликлар, 20.40 — «Пропагандист» программаси, 21.10 — Оташин революционер (киноленинннома), 21.40 — «Бўстон» тележурнали.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ЎҚУВ КЎРСАТИШЛАР ПРОГРАММАСИ

Рус тилида: 18.00 — Химия. Газ саноатининг тараққиёти (10-синф ўқувчилари учун). 18.30 — Экспериментал синф ўқувчилари учун консультация, 19.00 — Эстетика асослари бўйича факультатив курс. Ҳаёт ва санъатда фожиявийлик ва улуғворлик, 10.40 — Газларда электр токи (10-синф ўқувчилари учун).

19.55 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 18/XI да Ўн иккинчи тун.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/XI да Мирзо Улуғбек.

Кино

Ҳаётимнинг энг яхши йиллари (1 ва 2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», СПУТНИК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун.)

Балоғат чорраҳасида — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ НОМЛИ (кундуз ва кечқурун).

Тоғли дара фожиаси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Икки жаноб «Н» — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Жоду севги — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 10, кундуз 12 да).

Тилла зирак (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 яримда).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИГА секретарь-машинистка, ҳисоб-китоб бўлими бухгалтери, моддий бўлим бош бухгалтери

ҚЕРАҚ

кент шаҳар, Ш. Руставели кў-
Мурожаат учун адрес: Тош-
часи 18-уй.

А. НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИГА администратор, саҳна бош машинисти, саҳна монтировкачилари, костюмерлар, бухгалтерлар ва театр билетларини тарқатиш бўйича район вакиллари, катта кассир

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 28-уй.

АЗИЗ ОПА-СИНГИЛЛАР

Сизларнинг кўпларингизга самимий дўст, яхшигина маслаҳатчи ва кўмакдош бўлиб қолган «Саодат» журналига 1970 йил учун

ОБУНА БОШЛАНДИ

ҚАДРЛИ ДУГОНАЛАР!

Ўз журналингиз бўлган

«САОДАТ»ГА

1970 йил учун обуна бўлишни унутмадингизми?

Обуна «Союзпечать»нинг ҳамма бўлимларида қабул қилинади.

Обуна баҳоси:
12 ойга 2 сўм 40 тийин,
6 ойга 1 сўм 20 тийин.
Бир сони 20 тийин.

КИТОБХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!
«КНИЖНОЕ ОБОЗРЕНИЕ» ГАЗЕТАСИ
ва
«В МИРЕ КНИГ» ЖУРНАЛИ
—содиқ ёрдамчингиздир.

Бу нашрларга обуна бўлинг, булар китобларни танлашингизда ёрдам беради, Ватан ва чет эл адабиёти янгиликлари ҳақида ҳикоя қилади, китоб тарихи ва топилган нодир асарлар билан таништиради, китоб билан ишлашни ўргатади, билимнинг турли тармоғи бўйича рекомендация рўйхатларини беради.

Бир йилга обуна баҳоси: газетага — 2 сўм 40 тийин; журналга — 3 сўм.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги «Союзпечать» бошқармаси.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б. 2411. ИНДЕКС — 6469 Р. 03541.